

เอกสารวิชาการ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียน
ต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา:
กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ

โดย

คณะผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคง
สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รุ่นที่ ๑๐
กลุ่มที่ ๑

เอกสารวิชาการฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมเชิงปฏิบัติการ
หลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รุ่นที่ ๑๐
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๖

ชื่อเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้าง
ประชาธิปไตยในสถานศึกษา : กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ

ชื่อผู้วิจัย ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รุ่นที่ ๑๐ กลุ่มที่ ๑

ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษางานวิชาการ รองศาสตราจารย์ ดร.วีระเกษตร สอนผกา

อาจารย์ที่ปรึกษางานวิชาการ พันเอกหญิง อัมพาศรี ดำรงค์กุล

คณะกรรมการเอกสารวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกได้ตรวจสอบและอนุมัติให้เอกสารวิชาการฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รุ่นที่ ๑๐ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖

พลตรี

ผู้อำนวยการหลักสูตร

(ชยุตรา เสริมสุข)

ผู้อำนวยการสถาบันจิตวิทยาความมั่นคง

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

คณะกรรมการสอบเอกสารวิชาการ

พันเอก

(กฤษกมล ธรรมานุกูล)

ผู้อำนวยการกองวิทยาการ สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

กรรมการ

(นักรบ ระวีงการณ)

ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

มหาวิทยาลัยมหิดล

ดร.

กรรมการ

(พิธาน พื้นทอง)

ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา : กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ

ผู้วิจัย ผู้คณะผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคงสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รุ่นที่ ๑๐ กลุ่มที่ ๑

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย ๓) เพื่อเสนอแนะการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยผ่านปฏิบัติการรณรงค์ประชาธิปไตยในสถานศึกษาและชุมชน ของนักเรียนโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ จำนวน ๔๐ คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ส่วนวิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนาแบบกลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและคำสัมภาษณ์จากการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับปัจจัยด้านการทำกิจกรรมและความสนใจทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายปัจจัย พบว่าปัจจัยด้านประสบการณ์ในการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของสถานักเรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านความสนใจต่อการเลือกตั้ง อยู่ในระดับระดับต่ำ

๒. พบว่าปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา จากคำสัมภาษณ์การสนทนากลุ่มพบว่า ในกลุ่มนักเรียนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมประชาธิปไตย คือการมีส่วนร่วมในการรณรงค์ประชาธิปไตยในชุมชนและสังคม ส่วนใหญ่นักเรียนยังมีบทบาทการมีส่วนร่วมในการรณรงค์ประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยการไปใช้สิทธิ์เป็นผู้เลือกตั้งสถานักเรียน มีการเลือกตั้งและมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการแสดงเปิดงานส่วนผู้สมัครสถานักเรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดนโยบายพัฒนาโรงเรียนและความเป็นอยู่ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

Abstract

Title : A Study of Factors Affecting Participatory Behaviors of Student Councils to Promote Democracy in Educational Institutions : A Case Study of Pathumkongka School Students, Samutprakarn

Name The training workshop participants course on the security psychology for school administrators in an Office of the Basic Education Commission Class 10 Group 1

The purposes of this research were 1) to study the participation of student councils in promoting democracy in schools, 2) to study factors influencing participation behavior in promoting democracy, and 3) to make recommendations. Participation in promoting democracy through democracy campaigns in schools and communities of Patumkongka School Samutprakarn students. The sample group in this study were 40 high school students of Patumkongka Samutprakarn School by using purposive sampling method. The instrument for collecting data was a questionnaire. As for the qualitative research method, The researcher uses a group discussion method. to collect information Set open-ended questions A sample of high school students at Pathumkongka School, Samutprakarn with participation behavior level. Data analysis was conducted by analyzing interview content from focus group discussions.

The results of this research were

1. The overall level of activities and interests in promoting democracy of Pathumkongka Samutprakarn School students was at a high level. And when analyzing each factor, it was found that the factor of experience in doing public activities of the student council. at a high level As for the factor of interest in the election low level.

2. The Factors found that the factor of family economic status was related to the pattern of The student council's participatory behavior towards the promotion of democracy in schools had a significant correlation with Statistics at the 0.05 level.

3. Results of qualitative data analysis from the focus group interviews, it was found that among students who participated in politics, factors affecting

democratic participation. Is to participate in democracy campaigns in the community and most of the society. Students also have a role to participate in democracy campaigns in schools. By going to exercise the right to vote for the student council There were elections and participation in activities in the opening performances, while student council candidates participated in thinking about policies to improve the school and the well-being of students.

Keyword : Affecting Participatory Behaviors, Student Councils, Promote Democracy in Educational Institutions

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ สำเร็จลุล่วงด้วยความอนุเคราะห์จาก รศ.ดร.วีระเกษตร สอนผกา อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ประสิทธิภาพประสิทธิภาพความรู้ คณะผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้บริหาร คณะครู อาจารย์ นักเรียนแกนนำ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ ทุกๆ ท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัย ในการให้ความร่วมมือจัดกิจกรรมและตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้วิจัยมาโดยตลอด ตลอดจนผู้ที่ให้คำแนะนำอื่นๆ ที่ไม่ถูกกล่าวถึง ซึ่งได้ส่งเสริมให้ข้อคิดเห็นที่เป็นคุณประโยชน์กับงานวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัย ขอขอบคุณความดีนี้ให้แก่ บิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประศาสน์การศึกษาแก่คณะผู้วิจัย

คณะผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รุ่นที่ ๑๐ กลุ่มที่ ๑
สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
Abstract.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภาพ.....	ซ
บทที่ ๑ บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	๓
วิธีการและขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	๓
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	๖
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	๗
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๘
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๙
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตย.....	๙
แนวคิดเกี่ยวกับสถานักเรียน.....	๑๕
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทสถานักเรียนกับการเสริมสร้างประชาธิปไตยในโรงเรียน....	๑๗
ข้อมูลโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ.....	๒๐
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๓๐
บทที่ ๓ วิธีการดำเนินงาน.....	๓๖
วิธีการศึกษา.....	๓๖
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา.....	๓๗
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	๓๗
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	๔๐
การรวบรวมข้อมูล.....	๔๒
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๒

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ ๔ ผลการวิจัย.....	๕๑
ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม.....	๕๕
ตอนที่ ๒ การทำกิจกรรมและความสนใจทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยของ คณะกรรมการสถานักเรียน.....	๕๖
ตอนที่ ๓ วิเคราะห์ระดับรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสภาต่อการเสริมสร้าง ประชาธิปไตยในสถานศึกษา.....	๕๘
ตอนที่ ๔ เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้าง ประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ.....	๕๙
ตอนที่ ๕ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกับรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ทางการเมืองการปกครองไทย.....	๕๔
ตอนที่ ๖ ผลการวิเคราะห์การสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group) พฤติกรรมการมี ส่วน ร่วมเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียน ปทุมคงคา สมุทรปราการ.....	๕๔
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	๕๗
สรุปผลการวิจัย.....	๕๗
อภิปรายผล.....	๕๘
ข้อเสนอแนะ.....	๖๐
บรรณานุกรม.....	๖๑
ภาษาไทย.....	๖๑
ภาษาต่างประเทศ.....	๖๔
ภาคผนวก.....	๖๕
ผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	๖๖

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๔.๑	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตัวแปรตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียน ของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา : กรณีศึกษานักเรียน โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ.....๔๕
๔.๒	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัจจัยในการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา : กรณีศึกษานักเรียน โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ จำแนกตาม ปัจจัยรายชื่อ.....๔๖
๔.๓	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัจจัยความสนใจต่อการเลือกตั้งของ คณะกรรมการสถานักเรียน ปัจจัยรายชื่อ.....๔๗
๔.๔	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับรูปแบบพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของ สถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา จำแนกตามรายรูปแบบ.....๔๘
๔.๕	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับรูปแบบพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียน ต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายรูปแบบ...๔๙
๔.๖	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับรูปแบบพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของสภา นักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาจำแนกตามระดับชั้นเรียน.....๕๐
๔.๗	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับรูปแบบพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของสภา นักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจขอ ครอบครัวโดยรวมและรายรูปแบบ.....๕๑
๔.๘	เปรียบเทียบรูปแบบพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้าง ประชาธิปไตยในสถานศึกษาจำแนกตามเพศ.....๕๒
๔.๙	แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ในการมีรูปแบบพฤติกรรม การมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาจำแนกตาม ระดับชั้นเรียน โดยทดสอบความแตกต่างของระดับชั้นเรียน.....๕๓
๔.๑๐	แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ในการมีรูปแบบพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของ สถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว โดยทดสอบความแตกต่างของฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว.....๕๓
๔.๑๑	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการ สถานักเรียนกับการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา กับ ฐานะทาง เศรษฐกิจครอบครัว.....๕๔

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๑.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	๖
๒.๑ ขั้นตอนการดำเนินงานโครงสร้างสถานักเรียน.....	๒๐

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ คือ การยกระดับให้ประชาชนมีคุณสมบัติเป็น “พลเมือง” และการเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยนั้นก็มีความแตกต่างจากการเป็นพลเมืองตามระบอบอื่น การปกครองระบอบประชาธิปไตยซึ่งประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยสูงสุดได้เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถกำหนดชีวิตตนเองได้ทำให้สังคมเกิดความแตกต่างหลากหลาย การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยต้องมีความ เคารพซึ่งกันและกัน และใช้กติกาในการแก้ไขปัญหาต่างๆ จึงจะสามารถอยู่ร่วมกันและ ปกครองกันตามวิธีประชาธิปไตย

เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญการพัฒนาและการได้รับโอกาสให้ใช้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้าเด็กและเยาวชนจึงเป็นความหวังในการพัฒนาประเทศ องค์การสหประชาชาติได้มีการลงนามในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กปี พุทธศักราช ๒๕๓๓ เพื่อให้การรับรองอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยให้คำมั่นว่าจะให้การปกป้องคุ้มครองเด็กทุกคนให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของเด็ก และเยาวชน จึงควรส่งเสริมแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนผ่านกิจกรรมทั้งในและนอกโรงเรียน กิจกรรมสภานักเรียนเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ความเป็นพลเมืองและวิถีประชาธิปไตยอันได้แก่ การวรรธธรรม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรม รวมทั้ง หลักธรรมาภิบาล การมีจิตอาสาและพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพอันจะส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์บนพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมก้าวสู่ความเป็นสากลและ เตรียมคนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยความร่วมมือของทุกภาคีเครือข่ายการดำเนินงานสภานักเรียน เปรียบเสมือนเวทีสำหรับฝึกให้นักเรียนเป็นนักประชาธิปไตยอย่างแท้จริง คือ รู้จักการเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำ และ ผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบในหน้าที่และเป็นประโยชน์ในการปกครองโดยช่วยแบ่งเบาภาระ ของครูได้เป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย มุ่งเน้นให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และส่งเสริม ความสามัคคีในหมู่คณะสภานักเรียนเป็นองค์กรหนึ่งซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยพัฒนาโรงเรียนตามกระบวนการ นิติธรรม และองค์กรที่ปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม ความเป็นประชาธิปไตย มีจิตวิญญานในการใช้ ธรรมาภิบาลเพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ

เป็นต้นกล้าประชาธิปไตยที่มั่นคง เข้มแข็ง บทบาทและหน้าที่ของสถานักเรียนจึงเป็นสิ่งเชื่อมโยงให้สถานักเรียนเป็นผู้นำ ในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อส่วนรวมตามหลักธรรมาภิบาล ปกป้อง คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของตนเอง และเพื่อนนักเรียน โดยใช้กระบวนการประชาธิปไตยและแนวทางสันติวิธีชักชวนนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน สืบสานความรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติเป็นผู้นำการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและ นอกจากนั้นสถานักเรียนเป็นกิจกรรมที่มีการใช้อย่างแพร่หลายในต่างประเทศ และมีความแตกต่างกันทั้งชื่อ รูปแบบ และการดำเนินการจัดกิจกรรม คำว่า “สถานักเรียน” นั้นในภาษาอังกฤษมีคำเรียกที่แตกต่างกันหลายชื่อแต่ล้วนมีความหมายนัยเดียวกัน ได้แก่ Student Council, Student Senate, Civic Association, Cabinet, General Organization, Welfare Committee, School City Council, Board of Commissioner, School Congress, School Government และ Student Government (McKown, H.C., 1956 อ้างถึงใน อรรถพร พนาพันธ์, ๒๕๑๘) การดำเนินงานสถานักเรียนของไทยได้เริ่มต้นในโรงเรียนตั้งแต่ยุคที่เป็นกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนที่สังกัดกรมฝึกหัดครู ในระยะเริ่มแรกการใช้กิจกรรมสถานักเรียนยังไม่แพร่หลายนักแต่ในโรงเรียนบางแห่งสามารถดำเนินการจนได้ตั้งขึ้นที่มีการตราธรรมนูญของสถานักเรียนไว้ด้วย อาทิ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เป็นต้น ซึ่งความชัดเจนในการดำเนินการกิจกรรมสถานักเรียนปรากฏชัดขึ้น ด้วยกระแสของการเรียกร้องจากพลังนักเรียนนักศึกษาในการขอมิสิทธิมีเสียง และมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองและการบริหารโรงเรียน หลังเหตุการณ์ทางการเมืองในเดือน ตุลาคม พ.ศ.๒๕๑๖ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เสนอ แนวทางให้โรงเรียนทุกแห่งในสังกัดได้พิจารณาจัดตั้งสถานักเรียนขึ้น โดยมีสาระสำคัญ คือ โรงเรียนมีหน้าที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนี้เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาได้มีความคิดริเริ่มในการดำเนินการเป็นการฝึกและส่งเสริมการแสดงออกในทางที่ถูกที่ควรตามวัย ระดับ และฐานะของนักเรียน รวมทั้งทำให้นักเรียนนักศึกษาได้ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ต่อส่วนรวม และเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับตนเอง โดยมีครูอาจารย์เป็นที่ปรึกษาให้วารสารสังคมศาสตร์ นิติรัฐศาสตร์ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ [๔๗] คณะแนะอย่างใกล้ชิด (อรรถพร พนาพันธ์, ๒๕๑๘) ปัจจุบันนับเป็นเวลากว่าสี่ ทศวรรษ แม้การดำเนินงานของสถานักเรียนมีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ แต่ปรากฏจาก ผลการวิจัยที่ผ่านมา อาทิ ผลการสำรวจค่านิยมประชาธิปไตยและค่านิยมของเยาวชน ของสถาบันพระปกเกล้า โดยความร่วมมือกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยทำการ สัมภาษณ์สมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุระหว่าง ๑๕ - ๒๔ ปี กระจายทุกจังหวัดทั่วประเทศเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๙,๓๐๘ คน ที่พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ค่อนข้างน้อย เยาวชนไม่ถึง ร้อยละ ๕๐ ที่ระบุว่า ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่น่าพึงพอใจ มากกว่าระบอบการปกครองอื่นๆ และว่า ร้อยละ ๓๐ ไม่ให้ความสนใจเรื่องการเมือง (สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๐) สอดคล้องกับผลการสำรวจของศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัย กรุงเทพ (อ้างถึงใน รสสุคนธ์ มกรมณี, ๒๕๕๖) ว่าเยาวชนให้การรับรู้

มากต่อการประพุดิตนเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ มีพฤติกรรมการใช้วิถีชีวิตแบบเสพสุขจากสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไม่รับรู้เรื่องกิจการบ้านเมืองและวางเฉยต่อการเข้าร่วม กิจกรรมทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาและสังคม ข้อมูลดังกล่าวอาจจะสะท้อนได้ว่า กระบวนการส่งเสริมประชาธิปไตยในระบบโรงเรียนยังไม่บังเกิดผลตามความมุ่งหมาย ซึ่งกิจกรรมสถานักเรียนเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อกระบวนการดังกล่าว ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมประชาธิปไตยในกลุ่มเด็กและเยาวชนผ่านกิจกรรมสถานักเรียน จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา : กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ เพื่อใช้เป็นแนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาสร้างการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการณรงค์การเลือกตั้งให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสนับสนุนให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทของตนที่มี ต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาระบอบประชาธิปไตย ในฐานะพลเมืองที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาระบอบประชาธิปไตยของไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา
๒. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมีส่วนร่วมต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย
๓. เพื่อเสนอแนะการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยผ่านปฏิบัติการณรงค์ประชาธิปไตยในสถานศึกษาและชุมชน

วิธีการและขอบเขตการศึกษาวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา : กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

๑. ขอบเขตเชิงพื้นที่

พื้นที่ศึกษาคั้งนี้คือโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

๒. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสภานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ข้อมูล จากเอกสารต่างๆ ได้แก่ หนังสือ เอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

๒.๑ เพศ

๒.๒ ระดับชั้นเรียน

๒.๓ ฐานะทางการเงินของครอบครัว

๓. ขอบเขตด้านวิธีการ

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามโดยอาศัยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเองจากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นจากการประยุกต์ใช้ตามแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีจำนวน ๓ แบบ มีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ แบบสอบถาม (Questionnaires)

๓.๑.๑ แบบสอบถามการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา

๓.๑.๒ การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

๔. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสภานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๔๐ คน ผู้ศึกษาใช้วิธีศึกษาแบบเจาะจง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากสภานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสภานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ โดยมีกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

๑. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

๑.๑ ตัวแปรต้น ได้แก่

๑.๑.๑ เพศ ได้แก่

๑) ชาย

๒) หญิง

๑.๒ ระดับชั้นเรียน ได้แก่

๑.๒.๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๑.๒.๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

๑.๒.๓. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

๑.๓ ฐานะทางการเงินของครอบครัว แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่

๑.๓.๑ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับสูง

๑.๓.๒ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับปานกลาง

๑.๓.๓ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับต่ำ

๒. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของสภานักเรียนต่อการเสริมสร้าง

ประชาธิปไตยในสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ และได้สรุปรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาใช้เป็นกรอบของการวิจัยครั้งนี้ โดยจัดแบ่งออกเป็น ๔ รูปแบบ ประกอบด้วย ๑) การร่วมกิจกรรมณรงค์ประชาธิปไตย ๒) การแสดงความคิดเห็นประชาธิปไตยผ่านสื่อออนไลน์ ๓) การร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน ๔) การร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน ๕) ความรู้ทางการเมืองการปกครอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา หมายถึง การที่นักเรียนที่ทำหน้าที่สถานักเรียนแสดงออกในกิจกรรมการส่งเสริมประชาธิปไตยด้วยความสมัครใจที่ไม่ว่าจะบรรลุผลสำเร็จหรือไม่ จะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องและจะใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม เพื่อผลในการที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐ หรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือต่อการเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาล ไม่ว่าจะ เป็นในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย ๑) การร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตย ๒) การร่วมกิจกรรมของสถานักเรียน ๓) การร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน ๔) การแสดงความคิดเห็นประชาธิปไตยผ่านสื่อ ดังนี้

๑. การร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตย หมายถึง การที่นักเรียนร่วมรณรงค์ประชาธิปไตยในด้านต่าง ๆ เช่น การทำสื่อออนไลน์รณรงค์ การชักชวนให้ความรู้ผู้ปกครอง

๒. การร่วมกิจกรรมของสถานักเรียน หมายถึง การที่นักเรียนร่วมทำกิจกรรมของสถานักเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อการทำประโยชน์ต่อโรงเรียน ต่อนักเรียนในโรงเรียน

๓. การร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน หมายถึง การที่นักเรียนเข้าร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน เพื่อทำให้ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

๔. การแสดงความคิดเห็นประชาธิปไตยผ่านสื่อ หมายถึง การที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นทางการเมืองด้วยการเขียนข้อความ ภาพเคลื่อนไหว หรือแบ่งปันรูปในเครือข่าย อินเทอร์เน็ต กับเพื่อนของตนเองหรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่าง ๆ

สถานักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการสถานักเรียน โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ ในปีการศึกษา ๒๕๖๕

ฐานะทางการเงินของครอบครัว หมายถึง รายได้รวมของบิดา – มารดาหรือ ผู้ปกครอง ที่ได้รับในแต่ละเดือน

ความรู้ทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา หมายถึง ความรู้ทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาใน รายวิชาสังคมศึกษาพื้นฐานของนักเรียน ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มาตรฐานตัวชี้วัดที่ มาตรฐาน ส. ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุขและมาตรฐาน ส. ๒.๒ เข้าใจระบบการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่นศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
๒. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ เพื่อใช้เป็นข้อมูล สารสนเทศในการณรงค์ส่งเสริมพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย

บทที่ ๒

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ ในครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบโดยมีสาระสำคัญเป็นหัวข้อตามลำดับดังนี้

๑. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตย
๒. แนวคิดเกี่ยวกับสถานักเรียน
๓. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทสถานักเรียนกับการเสริมสร้างประชาธิปไตยในโรงเรียน
๔. ข้อมูลโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ
๕. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย (Democracy) เป็นระบอบการปกครองแบบหนึ่ง ซึ่งพลเมืองเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยและเลือกผู้ปกครองซึ่งทำหน้าที่ออกกฎหมาย โดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนด้วยตนเอง หรือผ่านผู้แทนที่เลือกไปใช้อำนาจแทนได้

ความหมายของประชาธิปไตย

คำว่า “ประชาธิปไตย” ประกอบด้วยคำว่า “ประชา” หมายถึงหมู่คนคือปวงชน กับคำว่า “อธิปไตย” หมายถึง ความเป็นใหญ่ ดังนั้นคำว่า “ประชาธิปไตย” จึงหมายถึง “ความเป็นใหญ่ของปวงชน”

ตามคำกล่าวของอดีตประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกาอับราฮัม ลินคอล์น “ประชาธิปไตย คือ การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน” ความหมายตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานคำว่า “ประชาธิปไตย” คือแบบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่”

ดังนั้น ประชาธิปไตยที่คนเข้าใจกันทั่วไปในบริบทสากลก็คือระบอบการปกครองที่มีประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ตลอดจนมีสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันอำนาจของรัฐ มาจากเสียงข้างมากของพลเมือง โดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนโดยตรง หรือผ่านผู้แทนที่

ตนเลือกไปใช้อำนาจแทนก็ได้และการดำเนินการของรัฐจำเป็นต้องถือตามมติเสียงข้างมากเป็นตัวตัดสิน

รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยมี ๓ แบบ

๑. ประชาธิปไตยทางตรง (Direct Democracy) หรือประชาธิปไตยบริสุทธิ์ (Pure Democracy) คือรูปแบบการปกครองโดยที่พลเมืองสามารถมีส่วนร่วมกับการตัดสินใจใด ๆ ได้โดยตรงโดยไม่ต้องอาศัยคนกลางหรือผู้ทำหน้าที่แทนตน รวมไปถึงการร่างกฎหมายและนโยบายของรัฐบาล เช่น ประชาธิปไตยแบบเอเธนส์ (Athenian Democracy)

๒. ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน (Representative Democracy) หรือประชาธิปไตยทางอ้อม (Indirect Democracy) คือการปกครองที่ประชาชนเลือกผู้แทนไปทำหน้าที่ร่วมตัดสินใจทางการเมืองแทนตนในรัฐสภา ซึ่งผู้แทนอาจมาจากการเลือกตั้ง หรือมาจากการสรรหาตามรัฐธรรมนูญหรือมาจากการกำหนดโดยพรรคการเมือง หรืออาจใช้รูปแบบผสมผสานกับรูปแบบที่ใช้กันอย่างแพร่หลายที่สุด ในสมัยปัจจุบันแบ่งเป็น

๒.๑ ระบบรัฐสภา (Parliamentary Democracy) คือรูปแบบการปกครองที่รัฐบาลได้รับการเลือกเข้ามาจากความเห็นชอบของรัฐสภาโดยประมุขแห่งรัฐอาจเป็นกษัตริย์หรือประธานาธิบดีก็ได้แต่ประมุขฝ่ายบริหารคือนายกรัฐมนตรี

๒.๒ ระบบประธานาธิบดี (Presidential system) คือรูปแบบการปกครองที่อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารแยกออกจากกัน โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขแห่งรัฐ และได้รับการเลือกตั้งเข้ามาโดยตรงจากประชาชน

๒.๓ ระบบกึ่งประธานาธิบดี (Semi-presidential system) คือระบบการปกครองที่ผสมผสานระหว่างระบบรัฐสภาและระบบประธานาธิบดี โดยมี ประธานาธิบดีเป็นประมุขแห่งรัฐ ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเข้ามาโดยตรงจากประชาชน และมีการแต่งตั้งคณะรัฐบาลขึ้นมา เพื่อใช้อำนาจบริหาร

๓. ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory democracy) คือรูปแบบการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมนำเสนอมุมมองทางการเมือง นอกเหนือไปจากการเลือกผู้แทนเท่านั้น (นพพล ชุกกลิน, ๑-๒)

สามารถสรุปความหมายของประชาธิปไตยได้ ๓ ระบบ ดังนี้ (ลาสกี, ทวี มณีสาย, ๒๕๔๓: ๗๘; อ้างอิงจาก Laski.๑๙๖๗: ๘๔)

๑. ประชาธิปไตยในระบบการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา (Political Democracy) เป็นประชาธิปไตยที่เน้นถึงรูปแบบของรัฐบาล ระบบการปกครอง การกำหนดให้

มีรัฐธรรมนูญ รัฐสภา ตลอดจนจัดตั้งองค์การต่าง ๆ ตามปรัชญาประชาธิปไตย

๒. ประชาธิปไตยในระบบเศรษฐกิจ (Economic Democracy) เป็นเรื่องของการจัดระบบเศรษฐกิจในสังคมเสรีนิยม คุ่มครองสิทธิ์และแรงงาน เคารพสิทธิปัญญาของบุคคล ประกันประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ การสร้างพลังสำรองในทางเศรษฐกิจและแรงงาน การกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมในสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำต่ำสูงในทางเศรษฐกิจ

๓. ประชาธิปไตยในบุคลิกภาพหรือวิถีชีวิตของบุคคล (Democracy Personality) เน้นถึงการประพฤติปฏิบัติของบุคคล ในเชิงพฤติกรรมศาสตร์ เพราะถือว่า ประชาธิปไตยเป็นวิถีทางการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคม เช่น การเคารพสิทธิของผู้อื่น การมีวินัยต่อตนเอง ต่อสังคม การรับผิดชอบในหน้าที่ ตลอดจนการใช้สิทธิของตนอย่างสมบูรณ์ ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย และกติกาของสังคม การรู้จักวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ประชาธิปไตย หมายถึงการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ระบอบการปกครองที่มีประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ตลอดจนมีสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ประชาธิปไตยทางตรง ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมเคารพสิทธิของผู้อื่น การมีวินัยต่อตนเอง ต่อสังคม การรับผิดชอบในหน้าที่ ตลอดจนการใช้สิทธิของตนอย่างสมบูรณ์ ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย และกติกาของสังคม

การเสริมสร้างพฤติกรรมวิถีชีวิตประชาธิปไตยในโรงเรียน

การพัฒนาชีวิตแบบประชาธิปไตย มีเป้าหมายสำคัญเพื่อการสร้างรากฐานวิถีชีวิตในสังคมประชาธิปไตยเป็นรากฐานอันสำคัญต่อการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สังคมประชาธิปไตยจะต้องเป็นสังคมที่ประชาชนอยู่ในสังคมนั้นรวมตัวกันอยู่ด้วยองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ ๑. อยู่ด้วยกันอย่างสันติภาพ คือ ความสงบ สังคมใดที่มีแต่ความสงบสังคมนั้นจะเป็นสุข ปราศจากการรบราฆ่าฟันแก่งแย่งชิงดีทำร้ายซึ่งกันและกัน ๒. อยู่ด้วยกันอย่างมีสันติสุข คือ ความสงบเรียบร้อยปราศจากอันตราย ๓. อยู่ด้วยกันอย่างมีเสรีภาพ คือความมีเสรีที่จะทำอะไรได้ภายในขอบเขตที่ไม่กระทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน สังคมประชาธิปไตยดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้จะต้องปลูกฝังวิถีชีวิตประชาธิปไตยให้กับประชาชนของประเทศ และสถานศึกษาเป็นองค์การสำคัญที่จะสร้างเสริมประชาธิปไตยให้กับนักเรียน การสร้างเสริมพฤติกรรมวิถีประชาธิปไตยในโรงเรียนได้มีผู้ดำเนินการศึกษาแนวคิดไว้ ดังนี้

สมชัย วุฒิปรีชา (๒๕๓๕ : ๑๒) ได้เสนอวิธีการเสริมสร้างประชาธิปไตยของนักเรียนในสถานศึกษาไว้ดังนี้ คือ ๑. ผู้บริหารกระทำตนให้เป็นแบบอย่างโดยต้องมีวิจรรย์ญาณประชาธิปไตย มี

ความตั้งมั่นที่จะบริหารงานแบบประชาธิปไตย มีความตั้งใจจริงที่จะปลูกฝังระบบประชาธิปไตยในสถานศึกษาให้แก่บุคคลในสถานศึกษาตลอดจนนักเรียนของตน ๒. ครูในโรงเรียนต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี โดยต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการแสดงออก รู้จักการทำงานร่วมกัน รู้จักใช้ความคิดและสร้างปัญญาเป็นเครื่องนำทาง ๓. การปลูกฝังและการพัฒนาประชาธิปไตยนั้นจะต้องทำอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และเป็นระบบ ๔. กิจกรรมที่จะจัดในสถานศึกษาที่จะสร้างเสริมประชาธิปไตยจะต้องสอดคล้องกับชีวิตจริง และเป็นวิถีชีวิตได้จริง ๆ ๕. จะต้องมีการติดตามผลประเมินอยู่ตลอดเวลา หรือแก้ปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้อง และ ๖. หน่วยเหนือจะต้องเอาใจใส่ดูแลสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินงานหรือเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ผู้บริหารและครูอาจารย์

กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๔๐ : ๕๓ - ๕๖) ได้เสนอแนวทางการสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยในสถานศึกษา ไว้ว่า การสร้างคุณลักษณะวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในสถานศึกษาต้องคำนึงถึงอุดมการณ์ประชาธิปไตย โดยยึดหลัก ๓ ประการ คือ สันติภาพ สันติสุข และเสรีภาพ โดยกระทำให้พร้อมกันในจุดต่างๆ ดังนี้ คือ

๑. การจัดองค์กรการบริหารให้เป็นประชาธิปไตย องค์กรที่มีลักษณะเป็นประชาธิปไตยควรเป็นไป ดังนี้

๑.๑ ผู้บริหาร ผู้บริหารมีฐานะเป็นผู้กำหนดนโยบาย มีอำนาจสั่งการ ควบคุมดูแลให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สามารถให้ความเสมอภาคและความเป็นธรรมแก่บุคลากรของสถาบันการศึกษาได้ ในฐานะผู้บริหารดังกล่าวผู้บริหารจึงมีบทบาทเป็นผู้จัดการให้งานดำเนินไปสู่เป้าหมายและเป็นผู้ร่วมงานที่ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก ตลอดจนร่วมแก้ไขข้อผิดพลาดบกพร่องต่าง ๆ ด้วย ครูอาจารย์และบุคลากรอื่นในสถานศึกษาต่างมีฐานะเป็นหัวหน้างานทำหน้าที่ผู้บริหารระดับหนึ่ง และเป็นผู้ร่วมงานที่ต้องประสานความร่วมมือกันด้วยบุคลากรทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารสถานศึกษาไม่วางเฉยต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ให้ความสำคัญกับผู้อื่นตามโอกาสอันสมควร เป็นต้น

๑.๒ การบริหารสถานศึกษา การจัดหน่วยงานหรือองค์กรในสถานศึกษาอาจจะเป็นไปตาม นโยบายและแบบแผนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด แต่ให้ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา โดยลักษณะการจัดงานที่เป็นประชาธิปไตย ดังนี้

๑.๒.๑ บุคลากรมีโอกาสร่วมกำหนดรายละเอียดลักษณะงานและขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบด้วย

๑.๒.๒ กระจายความรับผิดชอบไปตามสายงานต่าง ๆ โดยให้แต่ละงานมี คณะกรรมการรับผิดชอบร่วมกัน

๑.๒.๓ มีการมอบหมายงานโดยให้โอกาสบุคลากรได้ทำงานตามความรู้ ความสามารถ และความถนัด

๑.๒.๔ คณะกรรมการที่รับผิดชอบแต่ละงาน มีส่วนร่วมในการประชุมเสนอ ความเห็น วิเคราะห์ข้อมูล หาข้อยุติเพื่อนำไปปฏิบัติ

๑.๒.๕ มีการประชาสัมพันธ์ ซึ่งแรงงานให้บุคลากรเข้าใจตรงกัน

๑.๒.๖ จัดระบบการบริหารงานให้มีการควบคุม นิเทศ ติดตามและ ประเมินผลงานสถานศึกษา

๑.๒.๗ มีคณะกรรมการที่ปรึกษาหารือกรรมการบริหารสถานศึกษา ช่วยเหลือผู้บริหารในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา

๑.๒.๘ มีความสัมพันธ์ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

๒. การจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างประชาธิปไตยหลักสูตรทุกหลักสูตรใน สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ต้องมีจุดหมายเนื้อหาและกระบวนการที่เสริมสร้าง คุณลักษณะประชาธิปไตย การจัดหลักสูตรเนื้อหาวิชาเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์ ผู้สอน ปลุกฝัง อุดมการณ์ประชาธิปไตยได้ตามความเหมาะสมกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมประชาธิปไตยนั้น ครูอาจารย์ ผู้สอน ทุกรายวิชาจะต้องมีพฤติกรรมแสดงออกที่เป็นแบบอย่างของผู้มีหัวใจเป็นนัก ประชาธิปไตย แก่ศิษย์และผู้อื่นได้ ควรยึดหลักและวิธีการสอนที่เป็นประชาธิปไตย ทั้งรายวิชาที่มี เนื้อหาประชาธิปไตยโดยตรง และวิชาอื่น ๆ โดยเน้นพฤติกรรมของนักศึกษาให้มีกิจกรรมในชั้นเรียน ตามหลักประชาธิปไตย คือ เสรีภาพ สันติสุข และสันติภาพ เป็นการปลุกฝังคุณธรรมในด้านความ มีวินัย การเคารพสิทธิของบุคคล ความรับผิดชอบ และความสามัคคีดังนี้

๒.๑ เคารพกฎระเบียบข้อบังคับให้ยึดหยุ่นได้ตามสถานการณ์

๒.๒ ให้ออกาสนักศึกษาแสดงความคิดเห็น ประเมินผลงานของตนเอง ของกลุ่ม และ ของครูผู้สอนได้ด้วย

๒.๓ ให้มีการตัดสินใจ โดยยึดหลักข้างมาก และเคารพเสียงข้างน้อย โดยยึดหลัก เหตุผล

๒.๔ สนับสนุนให้นักศึกษาได้ทำงานเป็นกลุ่มตามบทบาทอย่างเสมอภาคและด้วย ความเป็นมิตร ครูอาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนสำคัญในการเสริมสร้าง สนับสนุน กระตุ้นให้นักเรียน

นักศึกษาประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และเป็นพลเมืองของชาติ โดยเสียสละอุทิศกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติปัญญา หรือกำลังทรัพย์ สร้างสรรค์สังคม รวมทั้งการให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ปฏิบัติตามกฎระเบียบกติกาที่กำหนดไว้ มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ควรมีคุณลักษณะ คือ ๑) มนุษย์สัมพันธ์ดี ๒) มีความรับผิดชอบ ๓) มีเหตุผลดี ๔) รู้จักเสริมและให้กำลังใจแก่ผู้อื่น ๕) มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ๖) มีความเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น ๗) มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ ๘) ไวต่อการรับรู้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้โดยง่าย

๓. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย การเรียนการสอนในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่จะให้ผลจริงได้นั้นจำเป็นต้องมีการฝึกทักษะให้เชี่ยวชาญแม้จะเป็นการเรียนวิชาพื้นฐานที่จะให้ผลสัมฤทธิ์จริงจึง ต้องมีการปลูกฝังให้เป็นนิสัย โดยการปฏิบัติซึ่งการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ การจัดกิจกรรมตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปลูกฝังเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพระเบียบวินัยความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓.๒ การจัดกิจกรรมเพื่อรักษาศิลปวัฒนธรรมของไทย เพื่อรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทยให้คงอยู่สถาพรสืบไป

๓.๓ การจัดกิจกรรมตามความถนัด และสนใจของนักเรียน นักศึกษา เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่ม ให้พัฒนาตนเอง พัฒนาชุมชน และประเทศชาติ

๓.๔ การจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา เคารพกฎ ข้อบังคับของการแข่งขันกีฬาให้รู้จักแพ้รู้จักชนะรู้จักอภัย เคารพสิทธิของตนเองให้มีความร่วมมือกับผู้อื่น และปลูกฝังความเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา

๓.๕ การจัดกิจกรรมทางสุนทรีย์ เพื่อให้เกิดการรับรู้ และซาบซึ้งในความงาม ช่วยกล่อมเกล่าจิตใจเพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

๓.๖ การจัดกิจกรรมด้านอาสา และพัฒนาบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษารู้จักคิดวางแผน จัดทำโครงการโดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจ และการวิจัยตามความต้องการของประชาชนและชุมชนเป็นหลัก

๓.๗ จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา จัดตั้งกลุ่มกิจกรรมตามรูปแบบการจัดตั้งพรรคการเมือง มีนโยบายวัตถุประสงค์ และแนวทางการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย โดยสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางและวิธีการสนับสนุนต่าง ๆ ไว้ให้ชัดเจน

แนวคิดเกี่ยวกับสถานักเรียน

๑. ความหมายของสถานักเรียน

คำว่า “สถานักเรียน” ตามพจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ของราชบัณฑิตยสถาน ค้นหาแยกได้เป็น ๒ คำ ได้แก่ สภา หมายถึง องค์การหรือสถานที่ประชุม และ นักเรียน หมายถึง ผู้ศึกษาเล่าเรียน ผู้รับการศึกษจากโรงเรียน โดยคำว่าสถานักเรียนในภาษาอังกฤษ คือคำว่า Student council โดยมีผู้ให้ความหมายของสถานักเรียนไว้ ดังนี้

๑.๑ สถานักเรียน หมายถึง สถานักเรียนเป็นโครงสร้างของการเลือกตั้งระดับนักเรียน เพื่อเป็นตัวแทนของนักเรียน และจะรับผิดชอบในการดำเนินงานและจัดงานภายในโรงเรียน ตลอดทั้งปี Schwartz, Z (Schwartz, ๒๐๑๑)

๑.๒ สถานักเรียน หมายถึง องค์การของโรงเรียนที่ประกอบด้วยนักเรียนที่ได้รับเลือกตั้งจากนักเรียนทั้งหมด เพื่อเป็นตัวแทนของนักเรียนเหล่านั้น เป็นสื่อกลางและทำเพื่อนักเรียนด้วยกัน The National Association of Student Councils, USA (The National Association of Student Councils, ๒๐๑๔)

๑.๓ สถานักเรียน หมายถึง องค์การนักเรียนที่ได้มาจากการเลือกตั้ง เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนนักเรียนในการเป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมในด้านความเป็นประชาธิปไตยและช่วยพัฒนาโรงเรียน นักเรียน และชุมชนตามพฤติกรรมหรือวิถีประชาธิปไตย (สมพงษ์ แป้นพุดเย็น, ๒๕๕๕: ๑๓)

๑.๔ สถานักเรียน หมายถึง กิจกรรมของนักเรียนที่เลือกตั้งขึ้นจากนักเรียนเพื่อทำหน้าที่แทนนักเรียนทั้งหมดในกิจกรรมบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน โดยไม่ขัดกับนโยบายของโรงเรียนและเป็นเวทีสำหรับนักเรียนในการฝึกการดำรงชีวิตตามครรลองของการปกครองแบบประชาธิปไตย เพื่อเตรียมพร้อมที่จะออกไปเป็นพลเมืองของสังคมและประเทศชาติสืบไป (กิ่งกาญจน์ แสงจันแดง, ๒๕๕๓: ๒๑-๒๒)

๑.๕ สถานักเรียน หมายถึง เป็นกิจกรรมหนึ่งของนักเรียน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยพัฒนาโรงเรียนตามกระบวนการ นิติธรรม และเป็นกิจกรรมที่จะปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมความเป็นประชาธิปไตยมีจิตวิญญาณในการใช้ธรรมาภิบาล เพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ เป็นต้นกล้าประชาธิปไตยที่มั่นคง เข้มแข็งของสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๑: ๖)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สถานักเรียน หมายถึง...องค์การของโรงเรียนเป็น

โครงสร้างของการเลือกตั้งระดับนักเรียน เพื่อเป็นตัวแทนของนักเรียน ที่ประกอบด้วยนักเรียนที่ได้รับเลือกตั้ง จากนักเรียนทั้งหมด เพื่อเป็นตัวแทนของนักเรียนเป็นสื่อกลางและทำเพื่อนักเรียนด้วยกัน เพื่อให้ให้นักเรียนเติบโตเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ

๒. ความสำคัญของสภานักเรียน

สภานักเรียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความรู้ในบทบาทหน้าที่ตามวิถีประชาธิปไตย มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรม เป็นกลไกในการสร้างประสิทธิภาพ ความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม ตั้งแต่สังคมระดับเล็ก ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน จนถึงสังคมใหญ่ระดับประเทศ ซึ่งมีนักวิชาการได้อธิบายความสำคัญของสภานักเรียนไว้ ดังนี้

ความสำคัญของสภานักเรียน จากการรวบรวมความคิดเห็นและทัศนคติจากนักวิชาการ นักการศึกษา เกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของสภานักเรียนไว้หลายทัศนะ ที่คล้ายคลึงกันซึ่งพอจะสรุปได้ ดังนี้

๒.๑ สภานักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของประชาธิปไตย

๒.๒ สภานักเรียนช่วยส่งเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และมีวิจารณญาณในการตัดสินใจ

๒.๓ สภานักเรียนช่วยให้นักเรียนรู้จักสิทธิหน้าที่ของตน และเคารพในสิทธิของผู้อื่น

๒.๔ สภานักเรียนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้บริหารงาน รู้จักวางโครงการ และดำเนินงานประสานกับผู้อื่น ได้มีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนมีความสำนึกอยู่เสมอว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโรงเรียน เป็นการปลูกฝังนิสัยและมีทัศนคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจบทบาทของตนเองในสังคม เช่น เมื่อเป็นผู้นำก็สามารถนำหมู่คณะไปด้วยดี เมื่อเป็นผู้ตามที่ดีได้เช่นกัน ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหารคณะครูและนักเรียน

๒.๕ ส่งเสริมความสามัคคีของนักเรียน ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการรู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ

๒.๖ เพื่อฝึกนักเรียนให้มีความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับประชาธิปไตย ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ

๒.๗ เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในการฝึกตนเองตามระบอบประชาธิปไตย คือ ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การทำงานร่วมกันกับหมู่คณะ รู้จักวางโครงการดำเนินงานประสานงานกับผู้อื่น รู้จักเคารพกฎหมาย คำสั่ง มีความซื่อสัตย์และมีจริยธรรม และเป็นการเตรียมตัวให้เป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต

๒.๘ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองในด้านสังคมอารมณ์ และสติปัญญาอย่างเต็มที่และเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพทัศนคติและความประพฤติของนักเรียน (ประกอบ สารวรรณ, ๒๕๔๘ : ๓๗)

สถานักเรียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเข้าใจการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ถูกต้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่ของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน โดยนำหลักวิถีประชาธิปไตย คือ การวธธรรม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรม มาใช้ในชีวิตประจำวันจนเป็นนิสัย รวมทั้งการนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารจัดการให้เกิดความสามัคคีสมานฉันท์สันติวิธี ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชั่น เคารพกฎกติกา เรียนรู้การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีปลูกฝังผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติโดยเรียนรู้ประสบการณ์ตรงผ่านกิจกรรมสถานักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๖๕: ๑)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมสถานักเรียนมีความสำคัญที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเข้าใจการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่ของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนโดยนำหลักวิถีประชาธิปไตยเคารพกฎกติกา เรียนรู้การเป็นผู้นำ ช่วยให้นักเรียนรู้จักสิทธิ์หน้าที่ของตน และเคารพในสิทธิ์ของผู้อื่น มีความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับประชาธิปไตย ได้มีโอกาสพัฒนาตนเองในด้านสังคมอารมณ์และสติปัญญาอย่างเต็มที่ และเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพทัศนคติและความประพฤติของนักเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทสถานักเรียนกับการเสริมสร้างประชาธิปไตยในโรงเรียน

๑. หลักการจัดตั้งสถานักเรียน

ในการจัดตั้งสถานักเรียน ประสิทธิภาพจะขึ้นอยู่กับปรัชญาประชาธิปไตยของโรงเรียน สถานักเรียนไม่สามารถประสบความสำเร็จในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ควบคุมอย่างเข้มงวด มีการบริหารจัดการและการควบคุมโดยคณาจารย์ทั้งหมด The National Association of Student Councils, USA (The National Association of Student Councils, 2014)

๑.๑ หลักการจัดตั้งสถานักเรียนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แฮรี่ ซี. แมคคาวน์ (๑๙๕๔) และอนุพงศ์ สุขเกษม (๒๕๑๙ อ้างถึงใน ศรีอุทัยกมุทชาติ, ๒๕๑๙) โดยแยกตามหลักการดังต่อไปนี้

๑.๒ หลักแห่งประชาธิปไตย การจัดสถานักเรียนต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ในโรงเรียน ทั้งจากครูและนักเรียน โดยครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน และจัดกิจกรรมต่าง ๆ และจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียนเองด้วย

๑.๓ หลักแห่งการพัฒนาสถานักเรียน จะต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย และอุดมการณ์ของโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้น ต้องพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ โดยยึดแนวทางดังกล่าวเป็นหลัก ดำเนินการ

๑.๔ หลักแห่งการวางโครงการและเวลา ต้องมีการวางแผนด้วยความระมัดระวัง มีความเอาใจใส่ในงานที่ได้กำหนดขึ้น และมีการควบคุมดูแลและปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดความไม่ถูกต้อง หรือความผิดพลาด ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้

๑.๕ หลักแห่งความเหมาะสมสถานักเรียนมีรูปแบบการดำเนินที่หลากหลายรูปแบบ ทำให้วิธีการดำเนินการแตกต่างกันไปด้วยแต่ล้วนแล้วมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน เพราะฉะนั้นการจัดตั้งสถานักเรียนจะต้องเป็นรูปแบบที่คำนึงถึงสภาพของโรงเรียนโดยให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบท หรือสภาพแวดล้อมของโรงเรียน (กาญจนา ศรีภาพสินธุ์, ๒๕๓๘)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการจัดตั้งสถานักเรียนต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในโรงเรียน ทั้งจากครูและนักเรียน โดยครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน และจัดกิจกรรมต่าง ๆ และจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียนเอง คำนึงถึงสภาพของโรงเรียนโดยให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทหรือสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

๒. แนวทางการดำเนินกิจกรรมสถานักเรียน

๒.๑ แนวทางการดำเนินงานตามมาตรการ

๒.๑.๑ สถานศึกษาดำเนินการจัดตั้งสถานักเรียนในสถานศึกษา ๑ สภา

๒.๑.๒ สถานศึกษาจัดทำระเบียบ/ข้อบังคับ/ธรรมนูญ ว่าด้วยสถานักเรียน และคู่มือแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนของสถานศึกษา

๒.๑.๓ สถานศึกษาต้องบูรณาการกิจกรรมสถานักเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

๒.๑.๔ สถานศึกษาต้องส่งเสริม สนับสนุน และวางแผนการดำเนินงานร่วมกับสถานักเรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๕ สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมสถานักเรียน ตามวิถีประชาธิปไตย

หลักธรรมาภิบาล ให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและความเป็นพลโลก

๒.๑.๖ สถานศึกษาพิจารณารับนักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมหน้าที่สถานักเรียนที่มีผลงานเชิงประจักษ์เข้าศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นตามสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม

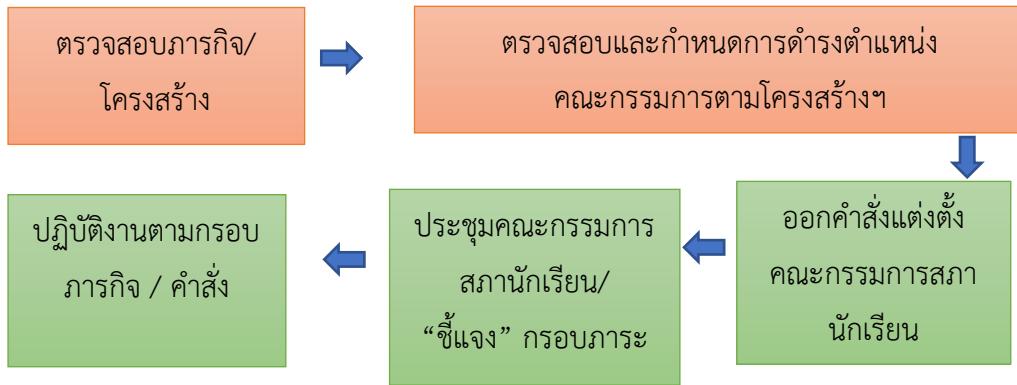
วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

การได้มาซึ่งสถานักเรียนของแต่ละโรงเรียนนั้น จะต้องเป็นไปตามระเบียบ/ข้อบังคับ/รัฐธรรมนูญว่าด้วยสถานักเรียนของแต่ละโรงเรียนจะต้องกำหนดรูปแบบหรือองค์ประกอบของสถานักเรียนไว้ เช่น สมาชิกสถานักเรียนที่ได้มาจากการดำเนินการเลือกตั้งในระดับโรงเรียน อาจจะมีเลือกตั้งแบบเป็นทีมหรือเป็นรายบุคคล ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานสถานักเรียน มีการกำหนดตำแหน่ง จำนวนคณะกรรมการ บทบาทหน้าที่และคุณสมบัติต่าง ๆ ของผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในสถานักเรียน

สำหรับที่มาของสถานักเรียน โรงเรียนควรมีการดำเนินงานโดยเริ่มจากการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษากิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียน เพื่อศึกษาหาความรู้ วางแผนดำเนินงาน ศึกษาแนวทางการดำเนินงานสถานักเรียนจัดทำระเบียบ/ข้อบังคับ/ธรรมนูญของโรงเรียน ว่าด้วยสถานักเรียนครูที่ปรึกษานับสนุนให้มีการตั้งพรรค/กลุ่ม เพื่อส่งเสริมกิจกรรมเลือกตั้งสถานักเรียน โรงเรียนมีการดำเนินการรับสมัครตัวแทนสถานักเรียน เปิดโอกาสให้มีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้แทนนักเรียน เพื่อเข้าไปทำหน้าที่ในสถานักเรียน ดำเนินการเลือกตั้งผู้แทนนักเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วม มีการนับคะแนนตลอดจนประกาศผล การเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ และสุดท้ายโรงเรียนต้องออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถานักเรียน

๓. โครงสร้างสถานักเรียน

บทบาทหน้าที่ของสถานักเรียนเป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมในโรงเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและส่วนรวม รวมถึงเป็นคนไกลสำคัญให้นักเรียนเห็นคุณค่าของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกอบกับโรงเรียนได้มีระเบียบ/ข้อบังคับ/ธรรมนูญว่าด้วยสถานักเรียนไว้ตามบริบทของแต่ละโรงเรียน ดังนั้นในการจัดโครงสร้างสถานักเรียนของโรงเรียน จึงควรพิจารณาจากกรอบภาระงานและควรกำหนดโครงสร้างสถานักเรียน ดังนี้

(สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน, ๒๕๕๘: ๑๒, ๒๑ - ๒๒)

แผนภาพที่ ๒.๑ ขั้นตอนการดำเนินงานโครงสร้างสถานักเรียน

วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงานสถานักเรียน

โดยทั่วไปโครงสร้างและรูปแบบของสถานักเรียนแต่ละโรงเรียนจะประกอบด้วยสมาชิกในสถานักเรียน ๒ ลักษณะ คือ สมาชิกสถานักเรียน ที่ได้มาจากการดำเนินการเลือกตั้งระดับโรงเรียน อาจจะเลือกตั้งแบบเป็นทีมหรือเป็นรายบุคคล ที่ลงสมัครรับเลือกเป็นประธานสถานักเรียน และคณะกรรมการที่มาจาก การเลือกตั้งในระดับชั้นเรียน เพื่อเป็นตัวแทนของนักเรียนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานักเรียนด้วย ขนาดและจำนวนของสมาชิกสถานักเรียนนั้น ให้เป็นไปตามระเบียบ/ข้อบังคับ/ธรรมนูญของโรงเรียน

หากโรงเรียนเห็นสมควรที่จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน โรงเรียนอาจจะกำหนดให้สถานักเรียนมีคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับโครงสร้าง แต่ทั้งนี้ต้องมีการกำหนดจำนวน บทบาทหน้าที่ ของคณะอนุกรรมการนั้นไว้ในระเบียบ/ข้อบังคับ/ธรรมนูญว่าสถานักเรียนด้วย (สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน, ๒๕๕๘: ๒๙)

๓. เครือข่ายสถานักเรียนและการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยสถานักเรียน หมายถึง การที่สถานักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุม การวางแผน การเสนอแนะ การจัดทำโครงการ การบริหาร การจัดการ ตลอดจนการร่วมมือปฏิบัติงานหรือดำเนินงาน ร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ

วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

สถานักเรียนโดยประธานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นตัวแทนสถานักเรียน เข้าประชุมร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา/ครู-อาจารย์/หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ/กิจกรรม

สถานักเรียนจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อเสนอกิจกรรม/โครงการ เข้าที่ประชุม คณะกรรมการสถานักเรียน (เป็นโครงการ/กิจกรรมที่เสนอโดยคณะกรรมการสถานักเรียนเองหรือ ผ่านมาทางผู้บริหาร ครู/หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ)

สถานักเรียนกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม/ปฏิทินและขั้นตอนการดำเนินงาน

สถานักเรียนเสนอโครงการ/กิจกรรม/ปฏิทินและขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน

ต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพิจารณา

สถานักเรียนมอบหมายงาน แบ่งหน้าที่ในการดำเนินงาน ประสานงาน

สถานักเรียนปฏิบัติงานตามแผนงาน/ปฏิทินร่วมกับบุคลากรองค์กร หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

ประเมินสรุปรายงานผลการดำเนินงาน (สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน, ๒๕๕๘: ๕๒)

๔. การเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา

๔.๑ ความหมายและลักษณะสำคัญของพฤติกรรมทางการเมือง

ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ถือว่าอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศหรือ อำนาจอธิปไตยนั้นเป็นของประชาชนทุกคนร่วมกัน และประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจเป็นผู้ร่วมกัน ใช้อำนาจอธิปไตยไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเอง ดังนั้นหากจะพิจารณา พฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนโดยทั่วไปก็คือการพิจารณาถึงพฤติกรรมในการมีส่วนร่วม ทางการเมือง

ฮันติงตัน (Huntington) และเนลสัน (Nelson) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองหมายถึง กิจกรรมที่พลเมืองกระทำเพื่อจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล โดย กำหนดขอบเขตไว้ว่าเป็นการกระทำกิจกรรมทางการเมืองของพลเมือง ซึ่งอาจจะมึลักษณะเป็น ช่วง ๆ ไม่ต่อเนื่อง และอาจจะเป็นบทบาทรองจากบทบาทอื่น นอกจากนั้นยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อมี อิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล ซึ่งเป็นผู้มีความชอบธรรมในการตัดสินใจแบ่งสรรสิ่งที่มีคุณค่าซึ่งมี อยู่อย่างจำกัดในสังคม ทั้งนี้ไม่ว่าการกระทำนั้นจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ และการมีส่วนร่วมทางการเมือง นั้นอาจเป็นไปด้วยความสำนึกของตนเองหรือถูกชักจูงให้เข้าร่วมก็ได้มีส่วนร่วมทางการเมืองที่ยอมรับ คือเมืองใดถึงคิดจะทำของประชาชนที่มีมุ่งหมายตัดสินใจในนโยบายของรัฐบาลจึงมีลักษณะสำคัญ ดังนี้ หนึ่ง เป็นเรื่องของการกระทำหรือพฤติกรรมไม่ใช่เรื่องของความรู้สึกนึกคิดทัศนคติหรือความเชื่อ ทางการเมืองสองของประชาชนไม่ใช่เรื่องการเมืองสามกิจกรรมที่มีจุดประสงค์เพื่อมีอิทธิพลต่อ การตัดสินใจของรัฐซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องของการกดดันให้เปลี่ยนแปลงนโยบายเสมอไป

๔.๒ ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ยอมรับกันกว้างขวาง คือ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำของประชาชนที่มีจุดมุ่งหมายจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในนโยบาย หรือการกระทำของรัฐบาล ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

๔.๒.๑ เป็นเรื่องของการกระทำหรือพฤติกรรมไม่ใช่เรื่องของความรู้สึกนึกคิด ทศนคติหรือความเชื่อทางการเมือง

๔.๒.๒ เป็นกิจกรรมของประชาชนไม่ใช่พนักงานการเมือง

๔.๒.๓ เป็นการกระทำหรือกิจกรรมที่มีจุดประสงค์เพื่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องของการกดดันให้เปลี่ยนแปลงนโยบายเสมอไป แต่อาจเป็นการแสดงออกเพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลหรือนักการเมืองได้ ดังจะเห็นได้จากกรณีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งชุมนุมเพื่อสนับสนุนรัฐบาล

๔.๓ แม้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีจุดประสงค์เพื่อกดดันรัฐบาล แต่การกดดันดังกล่าวไม่จำเป็นต้องได้รับผลสำเร็จเสมอไป การมีส่วนร่วมทางการเมืองในหลายเรื่องอาจจะล้มเหลวที่จะกดดันรัฐบาลได้ เช่น การชุมนุมประท้วงอาจไม่เกิดผลแต่ต่อต้านนโยบายของรัฐบาลหรือการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้สมัครที่ตนเลือกก็อาจไม่ได้รับเลือกตั้ง เป็นต้น (Samuel P. Huntington and John M. Nelson, ๑๙๘๒: ๑๙๙ - ๒๐๐)

๕. พฤติกรรมทางการเมืองเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาของไทย

ในการศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของไทย หากจะพิจารณาสิ่งที่เป็นรูปธรรมคงจะต้องพิจารณาจากพฤติกรรมแสดงออกในการมีส่วนร่วมในทางการเมือง ซึ่งพฤติกรรมในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองไทยที่สำคัญ ได้แก่ รูปแบบและกิจกรรมดังต่อไปนี้ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียง การดำเนินกิจกรรมของบุคคลและกลุ่มต่อปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และกิจกรรมที่ใช้การประท้วงหรือการชุมนุม ซึ่งหากพิจารณาพฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางนับตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มของการเกิดชนชั้นกลางอันเป็นผลมาจากการปฏิรูปประเทศให้ทันสมัย ชนชั้นกลางยังไม่สามารถที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากข้อจำกัดของระบบการเมือง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชนชั้นกลางจึงมักจะปรากฏในรูปของการกราบบังคมทูลความคิดเห็น ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการปกครองปกครอง

แม้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ และได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้ง แต่เมื่อพิจารณาจากข้อมูลสถิติของผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะพบว่า ประชาชนไม่สนใจที่จะไปใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง หลายคนไม่

เคยไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเลย การแสดงออกทางการเมืองของชนชั้นกลางยังคงเน้นที่การแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ปัญหาทางการเมืองการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา หรือการบริหารงานของคณะรัฐบาล จนมีการกล่าวว่าคนชนชั้นกลางเป็นกลุ่มคนที่ไม่มีจุดยืนครั้ง ๆ กลาง ๆ ไม่มีบทบาทในการจัดตั้งรัฐบาล หรือเลือกผู้ปกครอง แต่มีบทบาทเด่นในการวิพากษ์หรือล้มล้างรัฐบาลที่ประชาชนเลือกตั้งเข้ามา (อเนก เหล่าธรรมทัศน์, ๒๕๓๙ :๔๖)

ส่วนพฤติกรรมของการใช้ความรุนแรงทางการเมืองที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีเหตุการณ์ของการใช้ความรุนแรงทางการเมืองหลายเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ แต่เหตุการณ์ที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากที่สุดก็คือ เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ อย่างไรก็ตามในเหตุการณ์ดังกล่าวประชาชนก็เป็นกลุ่มคนที่มีได้ยืนหยัดต่อสู้อย่างไม่ถอยหนีในกรณีดังกล่าว หากแต่ได้ใช้ยุทธวิธีต่าง ๆ ทำการต่อต้านรัฐบาล และป้องกันมิให้รัฐบาลจัดการกับผู้ชุมนุมประท้วงอย่างเด็ดขาด

จากการประเมินพฤติกรรมทางการเมืองที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าประชาชนแม้จะเป็นชนชั้นที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยแต่ก็ยังมีสิ่งที่จะต้องเผชิญด้วยตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนนั้นมีความรู้สึกทางด้านลบต่อประชาธิปไตยบ้างครั้งเพื่อหมายประชาธิปไตย เพราะเห็นว่าระบอบประชาธิปไตยไม่สามารถแก้ไขปัญหาตนเองได้มีความข้องใจในความซื่อสัตย์สุจริตและความสามารถความชำนาญเฉพาะทางแบบเทคโนโลยีของเมือง อย่างไรก็ตามระบอบประชาธิปไตยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนโดยเฉพาะในระบบทุนนิยม ดังนั้นหากต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนแล้ว จำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูปการเมือง อันนำมาสู่การสร้างกลไกและมาตรการที่จะนำระบอบประชาธิปไตยไทยไปสู่ลักษณะของระบบการปกครองที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพประชาชนก็ควรจะปรับพฤติกรรมทางการเมืองของตน และเข้าเข้าไปมีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นมาแล้ว

๖. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ปัจจัยที่เอื้อต่อการเข้ามีส่วนร่วม ประการหนึ่ง คือ บริบททางสังคม ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชน หมายความว่า สังคมใดที่มีการร่ำรวยทางสังคมต่ำประชาชนที่ได้รับการศึกษา มีจำนวนน้อย การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารกระทำได้ยาก ภาวะสังคมยังเป็นสังคมเมืองต่ำสิ่งเหล่านี้เป็นข้อจำกัดที่สำคัญ โดยหากประชาชนมีการศึกษาน้อยขีดความสามารถในการเข้าร่วมในทางการเมืองก็จะต่ำ ไม่มีสมรรถนะในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สภาพความเป็นอยู่ของสังคมยังเป็นสังคมชนบท โอกาสในการมีส่วนร่วมในทางการเมืองและความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองน้อย ทำให้ขาดอำนาจในการต่อรอง ในขณะที่เดียวกันถ้าสังคมใด มีการร่ำรวยทางสังคมสูงประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษาสูง มีการรับรองสิทธิรับรู้ข่าวสารที่มีผลในทาง

ปฏิบัติมีความเป็นสังคมเมืองก็จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในรูปแบบและวิธีการ หรือ กลยุทธ์ในทางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความแตกต่างมีความหลากหลายและมีอำนาจต่อรอง สูงมากขึ้นเช่นเดียวกับบริบททางวัฒนธรรม หากสังคมใดมีวัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วมทาง การเมืองประชาชนส่วนมากมีวัฒนธรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบคับแคบประชาชนไม่มีความรู้ เข้าใจในระบบการเมืองไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือมีวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทาง การเมืองแบบไพร่ฟ้า ซึ่งประชาชนในรัฐมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแต่ไม่สนใจที่จะเข้าม ีส่วนร่วมในปัญหาบ้านเมือง อีกทั้ง ยังโน้มเอียงไปในทางที่จะยอมรับอำนาจและเชื่อฟังรัฐบาลก็จะทำ ให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่มีความหมายเป็นข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในทางตรงกันข้าม หากรัฐใดประชาชนมีวิสัยทัศน์ทางการเมืองกว้างไกลมีการสร้างสมวิถีชีวิต และนิสัยแบบประชาธิปไตยหรือมีทัศนคติแบบพลเมือง ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม ทางการเมือง จึงมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นพลเมือง ที่มีสถานภาพทางสังคมสูง มีการศึกษาดีสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ก็จะส่งเสริมการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชน ดังนั้น สถานศึกษาจึงทำหน้าที่ขัดเกลาปลูกฝังค่านิยมแบบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้นักเรียนมี วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น (วัชรวิทย์ ไชยสาร, ๒๕๕๕ : ๒๔-๒๗)

ข้อมูลโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ

๑. ประวัติโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ

โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเมื่อปี การศึกษา ๒๕๕๒ โดยนายสมพงษ์ นรินทร์สุขสันติ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บริจาคที่ดินจำนวน ๑๐ ไร่ ๒๖ ตารางวา เพื่อจัดตั้งโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ ประกาศจัดตั้ง โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒ นายประกาศิต ยังคง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีสมุทรปราการ ทำหน้าที่ เป็นผู้บริหารโรงเรียนคนแรก มีอาคารเรียนหลัง แรกชื่อ “อาคารแทนคุณแผ่นดิน” อาคารเรียน ๕ ชั้น สร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ.๒๕๕๓ ด้วยสำนึกใน พระมหากรุณาธิคุณ และความจงรักภักดีต่อองค์พระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ และ แผ่นดินไทยของนายสมพงษ์ นรินทร์สุขสันติ และผู้มีจิตเป็นกุศลร่วมบริจาคเงินสมทบทุนสร้างอาคารเรียน นายสมควร อิมพงษ์ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินการโรงเรียนเดินทางมารับตำแหน่ง ในวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ และเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๔ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดป้าย “อาคารแทนคุณแผ่นดิน” ณ โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ นับเป็นสิริมงคลพระมหากษัตริย์และเป็นเกียรติประวัติอันสูงสุด และด้วยสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณ นายสมพงษ์ นรินทร์สุขสันติ จึงจัดสร้างอาคารเรียนหลังใหม่ อีก ๑ หลัง เป็นอาคาร ๕ ชั้น โดยมีผู้มีจิตเป็นกุศลร่วมบริจาคเงินสมทบทุนสร้างอาคารหลังที่ ๒ แล้วเสร็จในปี พ.ศ.๒๕๕๕ ได้รับพระราชทานชื่ออาคารว่า “อาคารด้วยพระบารมี” พร้อมตราสัญลักษณ์ ส.ธ. ประดิษฐานบนชื่ออาคาร และนายสมพงษ์ นรินทร์สุขสันติ จัดสร้างเสาธงแล้วเสร็จ ในปี พ.ศ.๒๕๕๗ พ.ศ.๒๕๕๙ พร้อมทั้งจัดสร้างหลังคา โค้ง อาคารสมพงษ์ นรินทร์สุขสันติ แล้วเสร็จ ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ต่อมาในปีพ.ศ.๒๕๕๙ นายสมพงษ์ นรินทร์สุขสันติ เห็นถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น ห้องเรียนจะไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จึงจัดสร้างอาคารหอประชุม ๔ ชั้น เพื่อรองรับนักเรียน ในปีการศึกษา ๒๕๖๐ พ.ศ.๒๕๖๒ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ สนับสนุนงบประมาณสร้างอาคารอเนกประสงค์ แบบพิเศษ ๗ ชั้น ๓๐ ห้องเรียน พร้อมห้องปฏิบัติการ จำนวน ๑ หลัง เพื่อจัดการเรียนการสอน เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ นายสมนึก อุดมทรัพย์ เดินทางมารับตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สานต่องานบริหารสถานศึกษา โดย นายสมพงษ์ นรินทร์สุขสันติ ก่อสร้างอาคาร หอประชุม ๔ ชั้น ชั้นที่ ๑ ลานจอดรถ ชั้นที่ ๒ ห้องอาหารปรับอากาศ ชั้นที่ ๓ และชั้นที่ ๔ หอประชุมขนาดใหญ่ ชื่อ “หอประชุมสมพงษ์ – สุมาลี นรินทร์สุขสันติ” ตั้งชื่อ “อาคารแทนคุณแผ่นดิน ๒” เพื่อทดแทนคุณแผ่นดินไทย และเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ นายสงัด ประวุฒิ เดินทางมารับตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ณ โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการได้สานต่องานบริหารสถานศึกษา พัฒนาการศึกษารองเรียนมาตรฐานสากล (World - Class Standard School) สนับสนุน ส่งเสริมนักเรียนทักษะด้านวิชาการต่าง ๆ ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๕ นางจิรภา สบายดี เดินทางมารับตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ณ โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ ปรับปรุง พัฒนา คิดสร้างสรรค์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ มุ่งพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อสถานศึกษาอย่างพอเพียงยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ ได้รับการประเมินเป็นต้นแบบของโรงเรียนดีศรีตำบล ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็นตัวอย่างของการพัฒนาคุณภาพอย่างก้าวกระโดด เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสาม (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๘) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมัธยมศึกษา ตั้งแต่วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖ จากประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีผลการประเมินเฉลี่ยระดับดี ร้อยละ ๘๑.๐๑ โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ ได้รับการยก

ย่องให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ ได้รับรางวัลชมเชย ในโครงการคัดเลือกสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับ มัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ ประจำปี การศึกษา ๒๕๖๓ การพัฒนาทั้งด้านอาคารสถานที่ คุณภาพและชื่อเสียงของโรงเรียนทำให้นักเรียน เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

๒. ข้อมูลพื้นฐาน โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ

ตั้งอยู่เลขที่ ๕๕/๕ หมู่ที่ ๕ ถนนแพรงษา ตำบลแพรงษาใหม่ อำเภอเมือง สมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ รหัสไปรษณีย์ ๑๐๒๘๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๓๔๗ ๔๑๖๗ โทรสาร ๐ ๒๓๔๗ ๔๑๖๖

Website: <http://www.pkssp.ac.th>

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๖ จำนวนนักเรียน ๒,๒๙๒ คน

มีเขตพื้นที่บริการ

๔.๒.๑ ตำบลแพรงษา อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

๔.๒.๒ ตำบลแพรงษาใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

๔.๒.๓ ตำบลบางพลี หมู่ที่ ๑๙ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

พื้นที่ของโรงเรียน จำนวน ๑๐ ไร่ ๒๖ ตารางวา

วิสัยทัศน์โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ (vision)

โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ เป็นองค์กรที่เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ส่งเสริมมุ่งมั่น พัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานระดับชาติและสากล บนพื้นฐานของ ความเป็นไทย ภายใต้การบริหารจัดการโดยหลักธรรมาภิบาล

พันธกิจ (mission)

๑. พัฒนาองค์กร อาคาร สถานที่ ระบบสาธารณูปโภค และปรับปรุง ภูมิทัศน์ อย่างเป็นระบบภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

๒. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถตาม มาตรฐานวิชาชีพ

๓. พัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามความถนัด ความสนใจ และ ความสามารถของผู้เรียน

๔. พัฒนาหลักสูตร นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เสริมสร้างทักษะชีวิตเน้นคุณธรรม จริยธรรม เพื่อสร้างรูปแบบของสภาพสตรี และสภาพบุรุษ ปทุมคงคาสมุทรปราการ

๕. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายทั้งด้านศิลปะดนตรี กีฬา วัฒนธรรม ประเพณีสุขภาพอนามัยและสังคม

๖. พัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อมุ่งสู่มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าประสงค์ (Goals)

๑. องค์กรแห่งการเรียนรู้ มุ่งสู่ประสิทธิภาพและดำรงคุณภาพอย่างยั่งยืน
๒. ครู บุคคลแห่งการเรียนรู้และมีอาชีพ
๓. ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ ดี เก่ง และมีความสุข
๔. ทุกภาคส่วนร่วมประสานเพื่ออุดมการณ์นักเรียนเป็นสำคัญ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

สภาพสตรี สุขภาพบุรุษ ปทุมคงคา สมุทรปราการ ใฝ่ดี มีวินัย ตั้งใจเรียน เพียรคุณธรรม ผู้นำชุมชน อุดม แข็งแรง กายแต่่งงามเหมาะ ไพเราะวาจา ศรีทวารักเกียรติภูมิ

เป้าหมายความสำเร็จ

๑. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและรักในสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. ผู้เรียนน้อมนำศาสตร์พระราชชาในการดำเนินชีวิต
๓. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ

๔. โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรและการทำวิจัยในชั้นเรียน

๕. ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการคิด แก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรม

Active leaning

๖. ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑

๗. โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีช่วยในการจัดการเรียนรู้

๘. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

๙. ยกระดับผลการประเมินระดับนานาชาติ O-NET, PISA

๑๐. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ

๑๑. ผู้เรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

๑๒. ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษา
๑๓. ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้
๑๔. ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
๑๕. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจรักษสิ่งแวดล้อม
๑๖. โรงเรียนและครูมีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาร่วมกัน
๑๗. โรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาร่วมกัน

กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันหลัก ปกป้องคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์และ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

- จุดเน้น ๑. ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ ๑๒ ประการ
๒. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา สู่ความยั่งยืน
๓. เสริมสร้างระบอบประชาธิปไตย
๔. ปกป้องความรู้ความเข้าใจสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาและส่งเสริมความรู้ ความสามารถความถนัดของผู้เรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์

- จุดเน้น ๑. พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
๒. ส่งเสริมความรู้ความสามารถตามความถนัด
๓. พัฒนาหลักสูตร
๔. ยกระดับผลสัมฤทธิ์
๕. ส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร และการคิดคำนวณ
๖. เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ แก้ปัญหา
๗. พัฒนาแหล่งเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม
๘. ส่งเสริมทักษะอาชีพ

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาครูบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

๑. จุดเน้น ๑. ครูมืออาชีพ
๒. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community

: PLC)

๓. ส่งเสริมขวัญและกำลังใจครูและบุคลากร

๔ . PSTAR (Patumkongka Samutprakan Teacher Assessment

Resort)

กลยุทธ์ที่ ๔ สร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพิ่มโอกาสในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและเสมอภาค

จุดเน้น ๑. พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

๒. ให้โอกาสในการเข้ารับการศึกษา

๓. พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยี

กลยุทธ์ที่ ๕ พัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต ปลูกิจิตสำนักรักษ์สิ่งแวดล้อม

จุดเน้น ๑. ปลูกิจิตสำนักรักษ์สิ่งแวดล้อม

๒ . อ นุ ร ัก ช ษ์ ท ร ั พ ย า ก ร ฐ ร ร ม ช า ตี แ ล ะ ส ี ่ง แ ว ด ล ี อ ม

กลยุทธ์ที่ ๖ พัฒนาระบบการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จุดเน้น ๑. การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (PDCA : Plan Do Check Act)

๒. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. เครือข่ายผู้ปกครอง

๔. การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance in Education)

๕. ภาคคีเครือข่ายมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based

Management: SBM)

๖. ชมรมผู้ปกครองและครู

๗. ชมรมนักเรียนเก่า

๘. ชมรมครูเก่า

ข้อมูลจำนวนนักเรียนภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ โรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ ๒,๒๒๕ คน จำนวน ๕๔ ห้องเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยของคณะกรรมการสถานักเรียนที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

๑. งานวิจัยในประเทศ

๕.๑.๑ ด้านเพศ งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยด้านเพศที่ส่งผลต่อการเรียนรู้กิจกรรมสถานักเรียน ได้แก่ นุชิต ศุภพินิจ (๒๕๕๓) ได้ศึกษา ประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมของสถานักเรียน: กรณีศึกษาสถานักเรียนโรงเรียนกันทรารมณ อำเภอกันทรารมณ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าจากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมของสมาชิกสถานักเรียนในการดำเนินงานของสถานักเรียน พบว่า เพศต่างกันเข้าไปมีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรมของสถานักเรียนต่างกัน โดยพบว่าเพศหญิงจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสถานักเรียนมากกว่าเพศชาย ในขณะที่การเรียนในแผนการเรียน ที่แตกต่างกันและระดับชั้นที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสถานักเรียนแตกต่างกัน ผลการศึกษาดังกล่าวอภิปรายได้ว่าเนื่องจากสมาชิกสถานักเรียนเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายอาจส่งผลให้สมาชิกสถานักเรียนเพศหญิงเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้ เนื่องจากจำนวนคนที่มากกว่าประกอบกับในปัจจุบันชายและหญิงมีความเท่าเทียมกัน ผู้หญิงเองก็มีความรู้สึกรู้สึกว่าตนเองสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ไม่แตกต่างไปจากชาย เช่นเดียวกับการเรียนในแผนการเรียนและระดับชั้นที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสถานักเรียน เพราะการดำเนินกิจกรรมของสถานักเรียนมีการจัดตั้งโครงข่ายและเครือข่ายระหว่างรุ่นน้องกับรุ่นพี่ ซึ่งล้วนแล้วแต่เคยได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสถานักเรียนมาแล้วในปีที่ผ่านมา เพื่อทำงานในรูปคณะกรรมการสถานักเรียนซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น จากที่เคยเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่๔ เมื่อเลื่อนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ หรือ ๖ ก็สมัครเข้ารับการเลือกตั้งเพื่อเป็นสมาชิกสถานักเรียนอีกครั้ง จึงสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับในปีที่ผ่านมา มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมของสถานักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

๒. ด้านการมีส่วนร่วม อัมพร เรือนสวัสดิ์ (๒๕๓๖) และสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา ๑ (๒๕๔๔) ที่พบว่า พฤติกรรมวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน ด้านการยอมรับ อยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับสูงสุด ซึ่งสามารถอภิปรายเป็นภาพรวมได้ว่า วิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการปฏิบัติตามแนวทางวิถีชีวิตประชาธิปไตย ส่วนใหญ่ตรงกับหลักทางพุทธศาสนา ซึ่งในสังคมไทยยึดถือพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

อยู่แล้ว ดังนั้น การนำวิถีชีวิตประชาธิปไตยไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาจึงเป็นเรื่องที่ไม่ยาก เพราะในชีวิตจริง และในสังคมของนักเรียนอยู่ในสังคมประชาธิปไตยอยู่แล้วสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๓๖) นอกจากนี้ ยังเนื่องมาจากการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อชีวิตของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม ซึ่งนับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (Berman, อ้างถึงใน สุรศักดิ์ หลาบมาลา. ๒๕๓๙: ๓) ที่ได้วิจัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของวัยรุ่นต่อสังคมของอเมริกา พบว่า ส่วนมากมีความรู้สึกรู้สึกว่าตนทำอะไรได้น้อยมาก การที่จะให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น เราต้องสร้างให้เขามีความมั่นใจว่าเขาสามารถทำอะไรกับสังคมของเขาให้ดีกว่าเดิมได้ เด็กจะเริ่มสร้างความคิดเกี่ยวกับสังคมตั้งแต่เยาว์วัย โดยบุคคลที่มีอิทธิพลต่อชีวิต เช่น ผู้ปกครอง ครู และบุคคลสำคัญของประเทศ จะมีอิทธิพลต่อแนวความคิดที่เด็กมีต่อสังคมเป็นอย่างมาก นั่นคือ ผู้ใหญ่จะเป็นตัวแบบที่ดีหรือไม่ดีแก่เด็กในด้านความกรุณาเมตตา ความยุติธรรม การช่วยเหลือคนอื่น ความรับผิดชอบต่อสังคม ความสัมพันธ์กับสิ่งรอบตัว และการพึ่งพาซึ่งกันและกันของประชากรโลก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (Fowler ๑๙๙๐: ๑๐ - ๑๖) ที่พบว่า บุคคลที่มีอิทธิพลต่อความคิดในการเป็นพลเมืองดีของนักเรียน เป็นอันดับหนึ่ง คือ ผู้ปกครอง อันดับสอง คือ ครู และลำดับสาม คือ เพื่อน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ (ทวี นาคบุตร ๒๕๓๔: ๑๓) ที่กล่าวว่า นักเรียนนั้นอยากเป็นประชาธิปไตย และจะรับได้ง่ายหาก ปฏิบัติให้เห็นเป็นแบบอย่าง

พิมพ์ใจ การ์ตัน (๒๕๕๗) ได้วิจัยการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นการมีส่วนร่วมด้านความสัมพันธ์และการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียน ไม่แตกต่างกันในขณะที่ยังดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านความรับผิดชอบต่อสถานศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนนั้นแตกต่างกัน โดยมีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านต่าง ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าควรให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นการจัดกิจกรรมที่เน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและเปิดโอกาสให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างครูกับนักเรียน การช่วยทำนุบำรุงดูแลรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน

นุชิต ศุภพินิจ (๒๕๕๓) ได้ศึกษาประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา : กรณีศึกษาสถานศึกษาโรงเรียนกันทรารมณ อำเภอกันทรารมณ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า สมาชิกสภาเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมสถานศึกษาทั้ง ๕ ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปาน

กลาง ยกเว้นการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน ที่สมาชิกสถานักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จากผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สมาชิกสถานักเรียนยังขาดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของนักเรียนโรงเรียนกันทรารมณฺ์ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จะต้องส่งเสริมสนับสนุน ปลุกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของสถานักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากสถานักเรียนเป็นรูปแบบการปกครอง ประชาธิปไตยในสถานศึกษาและเพื่อปลุกฝังค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้กับนักเรียน เลือกตั้งสมาชิกสถานักเรียน การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการรณรงค์ส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของสิทธิและหน้าที่ รู้จักเคารพสิทธิภาพของตนเอง และของผู้อื่น เห็นความสำคัญของการทำงานเป็นทีม ยอมรับฟังเหตุผลของผู้อื่นและยึดหลักเสียข้างมากเป็นสำคัญสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นประชาธิปไตยให้เกิดแก่นักเรียน และที่สำคัญสถานศึกษาควรกระตุ้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมสถานักเรียนอย่างมีจิตสำนึก รู้ ตั้งแต่มีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการ มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

๓. รูปแบบการดำเนินงานสถานักเรียน ธนวรรณ สุวรรณपाल (๒๕๖๓) ได้ทำการศึกษารูปแบบการดำเนินงานสถานักเรียนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ๑) ระดับการปฏิบัติของการดำเนินงานสถานักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายองค์ประกอบ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ๒) รูปแบบการดำเนินงานสถานักเรียน สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร มี ๔ องค์ประกอบ ดังนี้ ๒.๑)การดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน มี ๔ ข้อ ๒๓ ขั้นตอน ๒.๒) การมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน มี ๔ ข้อ ๒๐ ขั้นตอน ๒.๓) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน องค์กร ภาครัฐและเอกชน มี ๔ ข้อ ๑๙ ขั้นตอน และ ๒.๔) ผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียนที่เป็นเลิศมี ๑ ข้อ ๔ ขั้นตอน ๓) รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวทางและหลักการในภาพรวม และได้จัดทำคู่มือการดำเนินงานสถานักเรียน สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ชื่อคู่มือ คำชี้แจงความเป็นมาและความสำคัญวัตถุประสงค์ขอบเขต คำจำกัดความ การดำเนินงานสถานักเรียน สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา เอกสารอ้างอิง และภาคผนวก

สมพงษ์ แป้นพุดเย็น (๒๕๕๕) ได้วิจัยการพัฒนาแผนกลยุทธ์การดำเนินงาน กิจกรรมสภา นักเรียนของโรงเรียนวังแขมวิทยาคม จังหวัดกาแพงเพชร พบว่า สภาการดำเนินงานกิจกรรมสภา นักเรียนของโรงเรียนวังแขมวิทยาคม จังหวัดกาแพงเพชรมีการพัฒนาการดำเนินงานที่ครอบคลุม ในการจัดกิจกรรมทั้ง ๔ ด้าน คือการพัฒนาการดำเนินการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ บุคลากรความรู้ และพฤติกรรมหรือวิถีประชาธิปไตย ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมด้านจิตอาสาและประสานความร่วมมือ จากทุกภาคส่วน ปัญหาการดำเนินงาน คือคณะกรรมการสภานักเรียนขาด ความเป็นผู้นำคณะครู และบุคลากรทางการศึกษาและประชาชนในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานสภานักเรียน และยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายความร่วมมือประสานงานการดำเนินงาน กิจกรรมสภานักเรียนอย่างเป็นทางการ

คชนเทพ จันทรวงศ์ (๒๕๖๑) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาคู่มือการบริหารงานสภานักเรียน ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลวิจัยพบว่า แนวทาง การบริหารงานสภานักเรียนตามแนวคิดความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียน มัธยมศึกษา มีทั้งหมด ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ ๑ การวางแผน ขั้นตอนที่ ๒ การนำแผนสู่ การปฏิบัติ และขั้นตอนที่ ๓ การประเมินผลซึ่งการบริหารงานสภานักเรียนแบ่งกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ด้านคุณธรรม ด้านสามัคคีธรรม และด้าน ปัญญาธรรม

๒. งานวิจัยต่างประเทศ

Milan (1970, p. 3784-A) ได้ วิ จั ย เรื่ อ ง An investigation of changes in selected student council activities in Michigan secondary schools โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ สํารวจกิจกรรมที่รับผิดชอบ ๔๐ โดยสภานักเรียนที่ได้รับเลือกในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐและไม่ใช้ ของรัฐในรัฐมิชิแกนเป็นกิจกรรมปัจจุบันที่ดำเนินการโดยสภานักเรียน และลักษณะกิจกรรมที่ควร ดำเนินการ พบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ดำเนินการ ได้แก่ การจัดการเลือกตั้งของโรงเรียนกิจกรรมคืนสู่ เหย้าของโรงเรียน การประชุมการมีส่วนร่วมของนักเรียน การปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับ การ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนนักเรียนกับโรงเรียนอื่น และกิจกรรมทางสังคมของโรงเรียน

Guilbault (1971, p. 305-A) ได้วิจัยเรื่อง A comparison of student activity programs in three types of Connecticut middle schools สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

จุดประสงค์ ของการวิจัยเพื่อ เปรียบเทียบการจัดโปรแกรมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ของนักเรียนในโรงเรียน ๓ ระดับ คือ ระดับ เกรด ๖-๗-๘, ๗-๘ และ ๗-๘-๙ เพื่อเป็นแนวทางในการ จัดกิจกรรมของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร ในระดับต่าง ๆ กัน ศึกษาขอบเขต ประเภท

ตลอดจนความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม เช่น สภานักเรียนชุมนุมต่าง ๆ

Coy (1972, pp.1313-1314) ได้วิจัยเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ที่เป็นสมาชิกสภานักเรียน ผู้ที่มีใช้สมาชิกสภานักเรียน ผู้รับผิดชอบต่อสภานักเรียนและผู้บริหารที่มีต่อความคาดหวังในการตั้งสภานักเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐอริโซนา ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า สภานักเรียนมีผลดีต่อการศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง ๔ กลุ่ม เห็นว่าสภานักเรียนควรมีกิจกรรมอย่างกว้างขวาง นักเรียน ผู้สนับสนุน และผู้บริหาร มีบทบาทต่อคุณภาพของ นักเรียนที่สมัครเข้าทำงานในสภานักเรียน นอกจากนี้ยังเห็นว่า ควรปรับปรุงความสัมพันธ์ ระหว่าง สภานักเรียน นักเรียน และผู้บริหาร และเห็นว่าผู้บริหาร ไม่ค่อยได้ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน รวมทั้งนักเรียนเองก็ยังไม่ค่อยเข้าใจอำนาจหน้าที่ของสภานักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าสภานักเรียนเป็นกระบวนการของการศึกษาที่สำคัญมาก เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเสริมหลักสูตรและเกี่ยวข้อง กับหลักสูตรด้วย แต่กลุ่มบุคคลที่เข้าใจกิจกรรมสภานักเรียนเป็นอย่างดีนั้น มีน้อย

Lewis (1989, p. 3251-A) ได้ ทำ การ วิ จั ย เรื อ ง Relationship between teachers and students regarding the fundamental attitudes and values of democracy มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมและทัศนคติของครูและนักเรียนในด้านที่สัมพันธ์กับภาวะการเป็นพลเมือง โดยมี กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๒ โรงเรียนของ McMinn County ในรัฐ Tennessee ผลการวิจัยพบว่า ทั้งสองกลุ่มเห็นว่ สิทธิในการออกเสียงเป็นสิทธิพิเศษ ครูจำนวนมากสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในกลุ่มการเมือง ทั้งสองกลุ่ม เห็นว่าครูควรสอนหลักการประชาธิปไตย

McFarland (2009) ได้ วิ จั ย ใน เรื อ ง Inside student government: The variable quality of high school student councils พบว่า สภานักเรียนมีการจัดระเบียบแตกต่างกันตามระดับของรายได้และ จำนวนนักเรียน โรงเรียนรัฐชั้นสูงสามารถจัดสภานักเรียนให้มีอำนาจและกำกับควบคุมโดยโรงเรียนอยู่ในระดับต่ำ อีกด้านหนึ่งโรงเรียนด้อยโอกาสหรือโรงเรียนขนาดเล็กขาดสภานักเรียนหรือหน่วยงาน ที่ทำหน้าที่ทางสังคม ในทางตรงกันข้าม โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา มีสภานักเรียนที่เข้มแข็งที่สุด และมีบทบาทในหลากหลายกิจกรรม แต่การตัดสินใจและการดำเนินงานอยู่ภายใต้การกำกับดูแล และถูกจำกัดโดยโรงเรียน ตัวแปรดังกล่าวส่งผลต่อการขัดเกลาทางการเมืองและลักษณะของพลเมือง ที่ได้รับการพัฒนาของประเทศสหรัฐอเมริกา

Saha (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้งในโรงเรียนและการมีส่วนร่วมทางการเมือง: แหล่งกำเนิดของประชาธิปไตย พบว่า การมีส่วนร่วมในการเมืองของนักเรียนในขณะที่อยู่ใน

โรงเรียน จากตัวทำนายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใหญ่ การออกเสียงลงคะแนนในการเลือกตั้งโรงเรียนนั้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้สึกร่วมที่จะลงคะแนนในฐานะผู้ใหญ่และมุ่งมั่น ที่จะลงคะแนนเมื่อมีสิทธิเลือกตั้ง ความรู้ทางการเมืองและการมีส่วนร่วมในรูปแบบของการเคลื่อนไหวอย่างสันติ การลงสมัครเข้าเป็นคณะกรรมการนักเรียนเกี่ยวข้องกับความรู้ทางการเมืองและการมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวทางการเมือง ผลลัพธ์เหล่านี้สนับสนุนผลการศึกษากับผู้ใหญ่และแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งโรงเรียนทำหน้าที่เป็นประสบการณ์ที่มีประโยชน์ในการเตรียมนักเรียนเพื่อชีวิตในฐานะพลเมืองที่กระตือรือร้น

บทที่ ๓

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

- วิธีการศึกษา
- ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา
- เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการศึกษา

๑. การศึกษาวิจัยจากเอกสาร

การศึกษาวิจัยเอกสาร เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ เอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการวิจัยเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดตัวแปร

๒. การศึกษาวิจัย

๒.๑ การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ โดยข้อมูลที่คาดหวัง คือ การมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาของนักเรียน รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาของนักเรียน

๒.๒ การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนปทุมคงคา

สมุทรปราการ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

๑. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๔๐ คน

๒. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ จำนวน ๔๐ คน ผู้ศึกษาใช้วิธีศึกษาแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งผู้ศึกษาสร้างแบบสอบถามโดยอาศัยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเองจากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นจากการประยุกต์ใช้ตามแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaires)

เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

๑.๑ ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

๑.๑.๑ เพศ

๑.๑.๒ ระดับชั้นเรียน

๑.๑.๓ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

๑.๒ ส่วนที่ ๒ แบบสอบถามประสบการณ์ในการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของคณะกรรมการสถานักเรียนและความสนใจทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานักเรียน ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ มีคำถามจำนวน ๑๐ ข้อโดยใช้มาตรวัด

ความถี่แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี ๓ ระดับ คือ ทำอยู่เป็นประจำ ทำบางครั้งและไม่ทำเลย โดยมีความหมายและคิดคะแนนดังนี้ดังนี้

๓ คะแนน เป็นประจำ

๒ คะแนน เป็นบางครั้ง

๑ คะแนน ไม่ทำเลย

การแปลผลการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การแปลผล โดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งอยู่ระหว่าง ๑ - ๓ คะแนน และแบ่งคะแนนเฉลี่ยเป็น ๓ ระดับโดยคำนวณช่วงคะแนนพิสัย จากสูตร บุญใจ ศรีสถิตนรากุล (บุญใจ ศรีสถิตนรากุล, ๒๕๕๓)

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{3}$$

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{3 - 1}{3} = 0.67$$

ซึ่งสามารถแปลผลคะแนนประสบการณ์ในการทำกิจกรรมสาธารณสุขประโยชน์ของคณะกรรมการสถานักเรียน และความสนใจทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานักเรียน ได้ดังนี้

๒.๓๔ - ๓.๐๐ หมายถึง ทำกิจกรรมสาธารณสุขประโยชน์ของคณะกรรมการสถานักเรียน และความสนใจทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาของครอบครัวคณะกรรมการสถานักเรียน อยู่ในระดับ มาก

๑.๖๗ - ๒.๓๓ หมายถึง ทำกิจกรรมสาธารณสุขประโยชน์ของคณะกรรมการสถานักเรียน และความสนใจทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาของครอบครัวคณะกรรมการสถานักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

๑.๐๐ - ๑.๖๖ หมายถึง ทำกิจกรรมสาธารณสุขประโยชน์ของคณะกรรมการสถานักเรียน และความสนใจทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาของครอบครัวคณะกรรมการสถานักเรียน อยู่ในระดับต่ำ

๑.๓ ส่วนที่ ๓ แบบสอบถามการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยใน

สถานศึกษาซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ โดยใช้มาตรวัดความถี่ของการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษากำหนด เกณฑ์ในการให้ค่าคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

- ๓ คะแนน มีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาเป็นประจำ
- ๒ คะแนน มีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาเป็นบางครั้ง
- ๑ คะแนน ไม่มีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาเลย

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การแปลผลตามเกณฑ์ต่อไปนี้ (บุญใจ ศรีสถิตนรากุล, ๒๕๕๓)

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{3}$$

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{3 - 1}{3} = 0.67$$

ซึ่งสามารถแปลผลคะแนนระดับการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา ได้ดังนี้

๒.๓๔ - ๓.๐๐ หมายถึง มีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

๑.๖๗ - ๒.๓๓ หมายถึง มีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

๑.๖๖ หมายถึง มีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย การวิจัยโดยใช้เทคนิคการสนทนาแบบกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยใช้กรอบแนวคำถามแบบคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนาแบบกลุ่มย่อย (Focus Group) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้น แนวคำถามที่ใช้สำหรับสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลจึงเป็นการกำหนดแนวคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) จากแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องประกอบกับการพิจารณาคำตอบที่ ต้องการศึกษ โดยแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม จะมีการกำหนดตามประเด็นที่ต้องการศึกษา จำนวน ๔ ข้อคำถาม ดังนี้

- ๑. นักเรียนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมรณรงค์ประชาธิปไตยในลักษณะใดบ้าง
- ๒. ปัจจัยอะไรที่ส่งผลต่อการรณรงค์ประชาธิปไตยของนักเรียนให้สำเร็จมีอะไรบ้าง

๓. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการเลือกตั้งตามระบบประชาธิปไตย

๔. การมีส่วนร่วมการรณรงค์ประชาธิปไตยของนักเรียนมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรและมีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขอย่างไร

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

๑. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา

๒. ศึกษาแนวความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ตามที่กำหนดในกรอบและแนวความคิดในการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๓. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเขียนนิยามตามลักษณะที่ต้องการวัด

๔. ร่างแบบสอบถามโดยทำการเขียนข้อความให้มีความครอบคลุมตามโครงสร้างของนิยามศัพท์เฉพาะและเป็นไปตามสัดส่วนของผังออกข้อคำถาม ดังนี้

๔.๑ ร่างข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลผู้ตอบแบบสอบถามแบบจำนวน ๕ ข้อ และปัจจัยด้านประสบการณ์ในการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของนักเรียนและความสนใจการส่งเสริมประชาธิปไตย จำนวน ๑๐ ข้อ

๔.๒ ร่างแบบแบบวัดเกี่ยวกับความรู้การเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา จำนวน ๑๐ ข้อ

๔.๓ ร่างแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเสริมสร้างประชาธิปไตย ในสถานศึกษา จำนวน ๓๐ ข้อ

๔.๔ ร่างคำถามที่ใช้สำหรับสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลโดยกำหนดแนวคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) จากแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องประกอบกับการพิจารณาคำตอบที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา จำนวน ๔ ข้อ

๔.๕ นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและ ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๔.๖ นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เกณฑ์ความคิดเห็นสอดคล้องต้องกัน (Index of Item objective congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ที่มีเกณฑ์ค่า IOC ≥ 0.5

๔.๗ ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและเสนอกรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

๔.๘ จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับสถานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๔๐ คนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมข้อมูลระหว่างภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังสถานักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ จำนวน ๔๐ คน โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อติดต่อขออนุญาต เก็บข้อมูลและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของสถานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ

๒. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน ๔๐ ชุด พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม

๓. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองได้รับแบบสอบถามคืน จากนั้นนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยสามารถเก็บแบบสอบถามคืนทั้งหมด ๔๐ ฉบับ

๔. ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้วิธีการ สทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบแล้ว มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ SPSS for window ในการประมวลผล โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๑. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

๑.๑ หาค่า IOC เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยกำหนดเกณฑ์ค่า $IOC \geq 0.5$

๑.๒ นำแบบทดสอบวัดความรู้ที่มีค่าความยากง่ายและมีอำนาจจำแนกใช้ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR – ๒๐ (Kuder – Richardson Formula ๒๐) ได้ค่าความเชื่อมั่น

๒. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- ๒.๑ สถิติพื้นฐาน
- ๒.๒ การแจกแจงความถี่ (Frequency)
- ๒.๓ ค่าร้อยละ (Percentage)
- ๒.๔ ค่าเฉลี่ย (Mean)
- ๒.๕ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- ๒.๖ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากคำสัมภาษณ์จากการสนทนากลุ่มย่อย
- ๒.๖.๑ สถิติที่ใช้ทดสอบการวิจัย
- ๑) การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ (Scheff)
 - ๒) วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product moment Correlation Coefficient)
 - ๓) วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Regression Analysis)

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย และเพื่อเสนอแนะการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยผ่านปฏิบัติการรณรงค์ประชาธิปไตยในสถานศึกษาและชุมชน การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น ๖ ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจครอบครัวของคณะกรรมการสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ

ตอนที่ ๒ การทำกิจกรรมและความสนใจทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยของคณะกรรมการสถานักเรียน

ตอนที่ ๓ วิเคราะห์ระดับรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา

ตอนที่ ๔ เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ

ตอนที่ ๕ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการสถานักเรียนกับการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis)

ตอนที่ ๖ ผลการวิเคราะห์การสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group) พฤติกรรมการมีส่วนร่วมเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ โดยใช้การ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในการอธิบายผลร่วม

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๐ คนที่เก็บรวบรวมได้ปรากฏดังตารางที่ ๔-๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตัวแปรตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจครอบครัวของคณะกรรมการสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา : กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ

ข้อมูล	ข้อมูลส่วนตัว	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๕๗.๕
	หญิง	๔๒.๕
ชั้นเรียน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๘๗.๘
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๒.๒
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖	-
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	๔๙.๗
	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ - ๖๐,๐๐๐ บาท	๓๔.๒
	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท	๑๖.๑

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า สถานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕ ระดับชั้นเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๘ มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๗

ตอนที่ ๒ การทำกิจกรรมและความสนใจทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยของ คณะกรรมการสถานักเรียน

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัจจัยในการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์
ของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียน
ปทุมคงคา สมุทรปราการ จำแนกตาม ปัจจัยรายชื่อ

ปัจจัยความสนใจทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยของ คณะกรรมการสถานักเรียน	ระดับปัจจัย		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ประสบการณ์ในการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์			
๑. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ ก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ผู้อื่นในโรงเรียน	๒.๒๓	๐.๖๕	ปานกลาง
๒. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ ก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ผู้อื่นในชุมชนหรือในสังคมของนักเรียน	๒.๑๓	๐.๘๐	ปานกลาง
๓. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ ก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยความสมัครใจ	๒.๗๕	๐.๔๓	มาก
๔. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ ก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยความกระตือรือร้น	๒.๘๓	๐.๓๘	มาก
๕. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ ก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยความไม่หวังผลตอบแทน	๒.๘๔	๐.๓๗	มาก
รวม	๒.๕๖	๐.๕๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ระดับปัจจัยด้านประสบการณ์ในการทำกิจกรรม
สาธารณประโยชน์ ของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาในรายชื่ออยู่ใน
ระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ ก่อให้เกิด
ประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยความไม่หวังผลตอบแทน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๒.๘๔$, S.D = ๐.๓๗)
นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยความ กระตือรือร้น
($\bar{x} = ๒.๘๓$, S.D = ๐.๓๘) และนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม หรือสถานการณ์ที่ ก่อให้เกิดประโยชน์
แก่ผู้อื่นด้วยความสมัครใจ ($\bar{x} = ๒.๗๕$, S.D = ๐.๔๓) รองลงมา คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม
หรือสถานการณ์ที่ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๒.๒๓$,

S.D = ๐.๖๕) และนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นในชุมชนหรือในสังคมของนักเรียน ($\bar{x} = ๒.๑๓$, S.D = ๐.๘๐)

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัจจัยความสนใจต่อการเลือกตั้งของคณะกรรมการสภานักเรียน ปัจจัยรายชื่อ

ปัจจัยความสนใจต่อการเลือกตั้งของคณะกรรมการสภานักเรียน	ระดับปัจจัย		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ความสนใจต่อการเลือกตั้งของคณะกรรมการสภานักเรียน			
๑. คณะกรรมการสภานักเรียนให้ความสนใจต่อผู้สมัครรับการเลือกตั้ง	๒.๓๙	๐.๓๙	มาก
๒. คณะกรรมการสภานักเรียนให้ความสนใจ เปิดรับข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง	๑.๑๗	๐.๑๖	ต่ำ
๓. คณะกรรมการสภานักเรียนให้ความสนใจพรรคการเมือง	๑.๓๓	๐.๒๘	ต่ำ
๔. คณะกรรมการสภานักเรียนสนทนาพูดคุยใน ประเด็นการเลือกตั้งกับผู้อื่น	๑.๓๕	๐.๓๙	ต่ำ
๕. คณะกรรมการสภานักเรียนสนทนาพูดคุยถึงผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง	๑.๖๒	๐.๒๘	ต่ำ
รวม	๑.๕๗	๐.๓๐	ต่ำ

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ระดับปัจจัยความสนใจต่อการเลือกตั้งของคณะกรรมการสภานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{x} = ๑.๕๗$, S.D. = ๐.๓๐) และเมื่อพิจารณาความสนใจต่อการเลือกตั้งของคณะกรรมการสภานักเรียน พบว่า คณะกรรมการสภานักเรียนให้ความสนใจต่อผู้สมัครรับการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๒.๓๙$, S.D. = ๐.๓๙) รองลงมา คือ คณะกรรมการสภานักเรียนสนทนาพูดคุยถึงผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ($\bar{x} = ๑.๖๒$, S.D. = ๐.๒๘) คณะกรรมการสภานักเรียนสนทนาพูดคุยในประเด็นการเลือกตั้งกับผู้อื่น ($\bar{x} = ๑.๓๕$, S.D. = ๐.๓๙) คณะกรรมการสภานักเรียนให้ความสนใจพรรคการเมือง ($\bar{x} = ๑.๓๓$, S.D. = ๐.๒๘) คณะกรรมการสภานักเรียนให้ความสนใจ เปิดรับข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง ($\bar{x} = ๑.๑๗$, S.D. = ๐.๑๖) อยู่ในระดับต่ำ ตามลำดับ

ตอนที่ ๓ วิเคราะห์ระดับรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระดับรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาโดยแจกแจงเป็นรายปัจจัยภาพรวมและรายข้อผลปรากฏดังตารางที่ ๔.๔ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา จำแนกตาม รายรูปแบบ

รูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย	ระดับพฤติกรรม		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย			
๑. การร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตย	๑.๖๒	๐.๒๘	ต่ำ
๒. การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์	๑.๒๙	๐.๓๙	ต่ำ
๓. การร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนของสถานักเรียน	๑.๓๓	๐.๑๖	ต่ำ
๔. การร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน	๑.๓๕	๐.๒๘	ต่ำ
๕. การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสถานักเรียน	๑.๓๙	๐.๓๙	ต่ำ
๖. ความรู้ทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา	๑.๒๙	๐.๔๔	ต่ำ
รวม	๑.๕๓	๐.๑๖	ต่ำ

จากตารางที่ ๔.๔ รูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย ของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{x} = ๑.๕๓$, S.D = ๐.๑๖) และเมื่อพิจารณาเป็นรายรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยอยู่ในระดับต่ำ โดยเรียงลำดับ ดังนี้ การร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตย ($\bar{x} = ๑.๖๒$, S.D = ๐.๒๘) การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสถานักเรียน ($\bar{x} = ๑.๓๙$, S.D = ๐.๓๙) การร่วมกิจกรรมกับชุมชน ($\bar{x} = ๑.๓๕$, S.D = ๐.๒๘) การร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนของสถานักเรียน ($\bar{x} =$

๑.๓๓, S.D = ๐.๑๖) การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ($\bar{x} = ๑.๒๙$, S.D = ๐.๓๙) และความรู้ทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา ($\bar{x} = ๑.๒๙$, S.D = ๐.๔๔)

ตอนที่ ๔ เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา : กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายรูปแบบ

รูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย	หญิง		ชาย	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
๑. การร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตย	๑.๕๙	๐.๒๗	๑.๖๕	๐.๒๘
๒. การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์	๑.๑๔	๐.๑๖	๑.๑๖	๐.๑๖
๓. การร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนของสถานักเรียน	๑.๓๒	๐.๒๖	๑.๓๓	๐.๓๐
๔. การร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน	๑.๓๑	๐.๓๔	๑.๓๓	๐.๔๒
๕. การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสถานักเรียน	๒.๔๒	๐.๔๐	๒.๓๗	๐.๓๙
๖. ความรู้ทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา	๑.๒๑	๐.๓๕	๑.๓๖	๐.๕๑
รวม	๑.๕๐	๐.๓๐	๑.๕๓	๐.๓๔

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ระดับรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ นักเรียนชาย ($\bar{x} = ๑.๕๓$, S.D. = ๐.๓๔) มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษามากกว่านักเรียนหญิง ($\bar{x} = ๑.๕๐$, S.D. = ๐.๓๐) เมื่อพิจารณารายรูปแบบ พบว่า นักเรียนชาย ($\bar{x} = ๑.๖๕$, S.D. = ๐.๒๘) มีพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตยมากกว่านักเรียนหญิง ($\bar{x} = ๑.๕๙$, S.D. = ๐.๒๗) นักเรียนชาย ($\bar{x} = ๑.๑๖$, S.D. = ๐.๑๖) แสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์มากกว่านักเรียนหญิง ($\bar{x} = ๑.๑๔$, S.D. = ๐.๑๖) นักเรียนชาย ($\bar{x} = ๑.๓๓$, S.D. = ๐.๓๐) ร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนของสถานักเรียน

มากกว่านักเรียนหญิง ($\bar{x} = ๑.๓๒$, S.D. = ๐.๒๖) นักเรียนชาย ($\bar{x} = ๑.๓๓$, S.D. = ๐.๔๒) ร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนมากกว่านักเรียนหญิง ($\bar{x} = ๑.๓๑$, S.D. = ๐.๓๔) นักเรียนหญิง ($\bar{x} = ๒.๔๒$, S.D. = ๐.๔๐) แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภานักเรียนมากกว่านักเรียนชาย ($\bar{x} = ๒.๓๗$, S.D. = ๐.๓๙) และนักเรียนชาย ($\bar{x} = ๑.๓๖$, S.D. = ๐.๕๑) มีพฤติกรรมทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษามากกว่านักเรียนหญิง ($\bar{x} = ๑.๒๑$, S.D. = ๐.๓๕)

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสภานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาจำแนกตาม ระดับชั้นเรียน

รูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ทางการเมือง การปกครองไทยของนักเรียน	มัธยมศึกษาปีที่ ๔		มัธยมศึกษาปีที่ ๕		มัธยมศึกษาปีที่ ๖	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
๑. การร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตย	๒.๓๒	๐.๔๑	๑.๗๖	๐.๒๗		
๒. การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์	๑.๑๐	๐.๑๔	๑.๒๓	๐.๑๗		
๓. การร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนของสภานักเรียน	๑.๒๗	๐.๒๔	๑.๓๑	๐.๓๐		
๔. การร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน	๑.๒๕	๐.๒๔	๑.๕๐	๐.๔๒		
๕. การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภานักเรียน	๑.๕๑	๐.๒๕	๒.๕๐	๐.๓๒		
๖. ความรู้ทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา	๑.๐๘	๐.๑๘	๑.๕๙	๐.๕๔		
รวม	๑.๔๒	๐.๒๔	๑.๖๕	๐.๑๕		

จากตารางที่ ๔.๖ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๕ ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ($\bar{x} = ๑.๖๕$, S.D = ๐.๑๕) มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองไทยของนักเรียนมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ($\bar{x} = ๑.๔๒$, S.D = ๐.๒๔) เมื่อพิจารณารายรูปแบบ พบว่า การร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ($\bar{x} = ๒.๓๒$, S.D = ๐.๔๑) มากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ($\bar{x} = ๑.๗๖$, S.D = ๐.๒๗) การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ($\bar{x} = ๑.๒๓$, S.D = ๐.๑๗) มากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ($\bar{x} = ๑.๑๐$, S.D = ๐.๑๔) การร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนของสภานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ($\bar{x} = ๑.๓๑$, S.D = ๐.๓๐) มากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ($\bar{x} = ๑.๒๗$, S.D = ๐.๒๔) การร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ($\bar{x} = ๑.๕๐$, S.D = ๐.๔๒)

มากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ($\bar{x} = ๑.๒๕$, S.D = ๐.๒๔) การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภา
นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ($\bar{x} = ๒.๕๐$, S.D = ๐.๓๒) มากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ($\bar{x} = ๑.๕๑$,
S.D = ๐.๒๕) การเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ($\bar{x} = ๑.๕๙$, S.D =
๐.๕๔) มากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ($\bar{x} = ๑.๐๘$, S.D = ๐.๑๘)

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสภานักเรียน
ต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา จำแนกตาม ฐานะทางเศรษฐกิจของ
ครอบครัวโดยรวมและรายรูปแบบ

รูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองไทยของนักเรียน	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า ๖๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป		รายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ – ๖๐,๐๐๐ บาท		มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
๑. การร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตย	๒.๓๖	๐.๓๘	๒.๔๔	๐.๔๒	๒.๔๑	๐.๒๙
๒. การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์	๑.๑๗	๐.๑๘	๑.๑๗	๐.๑๓	๑.๑๒	๐.๑๘
๓. การร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนของสภานักเรียน	๑.๓๒	๐.๓๗	๑.๓๘	๐.๓๙	๑.๕๑	๐.๔๙
๔. การร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน	๑.๖๐	๐.๒๕	๑.๖๒	๐.๓๑	๑.๘๑	๐.๓๔
๕. การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภานักเรียน	๑.๒๖	๐.๔๗	๑.๓๖	๐.๔๔	๑.๒๒	๐.๒๖
๖. ความรู้ทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา	๑.๕๑	๐.๑๕	๑.๕๕	๐.๑๗	๑.๕๔	๐.๑๑
รวม	๑.๕๔	๐.๓๐	๑.๕๙	๐.๓๑	๑.๖๐	๐.๒๘

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า รูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสภานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา จำแนกตาม ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับต่ำเมื่อจำแนกรายรูปแบบการร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตย อยู่ในระดับมากที่สุด ๓ กลุ่ม

การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ อยู่ในระดับต่ำทั้ง ๓ กลุ่ม การร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนของสภานักเรียน อยู่ในระดับต่ำทั้ง ๓ กลุ่ม การร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า ๓๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป และครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐-๖๐,๐๐๐ บาท อยู่ในระดับต่ำ การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภานักเรียน อยู่ในระดับต่ำทั้ง ๓ กลุ่ม การเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา อยู่ในระดับต่ำทั้ง ๓ กลุ่ม ระดับแบบพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของสภานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวโดยรวม รายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐.- ๖๐,๐๐๐ บาท ($\bar{x} = ๑.๕๙$, S.D = ๐.๓๑)

ตารางที่ ๔.๘ เปรียบเทียบรูปแบบพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของสภานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาจำแนกตามเพศ

ตัวแปร	รูปแบบพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของสภานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย				
	จำนวน (n)	\bar{x}	S.D.	t	p
ชาย	๒๓	๑.๕๕	๐.๗๓	๒.๖๗	๐.๐๐๘
หญิง	๑๗	๑.๕๐	๐.๓๖		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ๒ ตัวแปรที่เป็นอิสระต่อกันพบว่า ค่า t มีค่าเท่ากับ ๒.๖๗ และค่า p = ๐.๐๐๘ ซึ่งต่ำกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่ ๐.๐๕ สรุปได้ว่าพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของสภานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยเพศชายมีพฤติกรรมการณ์เสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาไทยมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ ๔.๙ เปรียบเทียบรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา

ตัวแปร	รูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย				
	จำนวน (n)	\bar{x}	S.D.	t	p
มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๓๕	๑.๔๒	๐.๒๔	๒.๐๘	๐.๐๒
มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๕	๑.๖๕	๐.๑๕		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๙ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ๒ ตัวแปรที่เป็นอิสระต่อกันพบว่า ค่า t มีค่าเท่ากับ ๒.๐๘ และค่า P = ๐.๐๒ ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่ ๐.๐๕ สรุปได้ว่าพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ มีพฤติกรรมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาไทย มากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ในการมีรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว โดยทดสอบความแตกต่างของฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	\bar{x}	รายได้เฉลี่ยต่อ เดือน	รายได้เฉลี่ยต่อ เดือน	มีรายได้เฉลี่ยต่อ
		มากกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	ตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ – ๖๐,๐๐๐ บาท	เดือนต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	๑.๕๐	-	๐.๐๔๖*	๐.๓๑๘
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ – ๖๐,๐๐๐ บาท	๑.๕๕	-	-	-๐.๐๑๔
มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท	๑.๕๔	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ แสดงว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างรูปแบบพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ จำแนก ตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวรายได้ พบว่า มีคู่แตกต่าง ๑ คู่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไปกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ – ๖๐,๐๐๐ บาท

ตอนที่ ๕ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกับรูปแบบพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนระดับชั้นกับรูปแบบพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา

ตัวแปร	r	Sig.
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	๐.๑๒*	๐.๐๓๑

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔-๑๑ พบว่า ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับรูปแบบ พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตอนที่ ๖ ผลการวิเคราะห์การสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group) พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ

๑. นักเรียนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมรณรงค์ประชาธิปไตยในรูปแบบใด

“การมีส่วนร่วมในการรณรงค์ประชาธิปไตยในชุมชนและสังคม ส่วนใหญ่นักเรียนจะติดตามข่าวสารการเมือง การเลือกตั้งและนโยบายหาเสียงของพรรคการเมืองผ่านทางสื่อโซเชียลต่าง ๆ เช่น เฟสบุ๊ก ไอจี อินสตราแกรม ทวิตเตอร์ เป็นต้น และจะมีส่วนร่วมผ่านช่องทางสื่อดังกล่าว

และจะนำความรู้ที่ได้รับไปบอกต่อหรือเป็นข้อมูลให้กับผู้ปกครอง ญาติ พี่น้อง และบุคคลรอบข้างที่มีสิทธิ์เลือกตั้งให้เลือกคนดี ที่ไม่คดโกง รวมถึงมีนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมสามารถทำได้จริง ไม่ใช่นโยบายขายฝัน และนักเรียนบางส่วนได้มีส่วนร่วมในการเดินรณรงค์ให้คนในชุมชนออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และไม่ซื้อสิทธิ์ขายเสียง เพื่อให้ได้คนดีที่มาจากประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ นักเรียนยังมีบทบาทการมีส่วนร่วมในการรณรงค์ประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยการไปใช้สิทธิ์เป็นผู้เลือกตั้งสถานักเรียน มีการเลือกตั้งและมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการแสดงเปิดงานส่วนผู้สมครสถานักเรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดนโยบายพัฒนาโรงเรียนและความเป็นอยู่ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเชิญชวนให้นักเรียนทุกคนเลือกคณะของตนเอง สำหรับโรงเรียนปทุมคงคา ที่มีมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จะทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานักเรียน และให้น้องมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาเตรียมฝึกงานกับพี่ ๆ มัธยมศึกษาปีที่ ๕ ก่อน เพื่อไม่ให้เกิดการบริหารงานโรงเรียนขาดช่วง

เมื่อพี่ ๆ ได้เลื่อนระดับชั้น ซึ่งคณะกรรมการสถานักเรียนจะรวมถึงหัวหน้าห้องแต่ละระดับชั้นด้วย เพื่อให้การบริหารงานกระจายไปสู่แต่ละระดับชั้นได้ง่ายและรวดเร็ว ทุกฝ่ายล้วนมาจากการเลือกตั้งของนักเรียน”

๒. ปัจจัยอะไรที่ส่งผลต่อการรณรงค์ประชาธิปไตยของนักเรียนให้สำเร็จ

“การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น การออกแบบกิจกรรมร่วมกับคุณครู ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมระดมความคิด ทำให้เกิดความร่วมมือ เนื่องจากทำให้ทุกคนมีความสนใจร่วมกัน ส่งผลให้นักเรียนเห็นความสำคัญของประชาธิปไตย ซึ่งการรณรงค์ประชาธิปไตยนั้นควรเผยแพร่ผ่านสื่อที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เช่น สื่อออนไลน์ต่าง ๆ โซเชียล บอร์ด ประชาสัมพันธ์ของหมู่บ้าน การติดป้ายหาเสียง แสดงนโยบายที่ชัดเจนและไม่เป็นนโยบายที่ขายฝัน โดยคำนึงถึงสิทธิและเสียงของประชาชน การสร้างความน่าเชื่อถือ และการทำให้เห็นตัวอย่างว่าทำได้จริงในสังคมไทย และในยุคปัจจุบันนี้การรณรงค์ประชาธิปไตย ควรดึงดูดความสนใจ มีความแปลกใหม่ อาทิเช่น การใช้กระแสดราม่า กระแสสังคม การหาเสียงตามเทรนด์ การแต่งตัวมีสีสัน เปิดเพลงที่สร้างความจำจด พร้อมสอดแทรกนโยบาย เป็นต้น”

๓. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการเลือกตั้งตามระบบประชาธิปไตย

“สำหรับคนที่เข้าร่วมการเลือกตั้งตามระบบประชาธิปไตย เพราะคิดว่า ได้ไปใช้สิทธิ์เพื่อเลือกผู้นำที่ดี มาเป็นรัฐบาลและบริหารประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง เพื่อให้ทุกคนมีสิทธิ์มีความเท่าเทียมกันในการไปใช้เสียงเลือกตั้ง หากไม่เข้าร่วมการเลือกตั้งอาจเสียสิทธิ์ของตนเองได้ ทำ

ให้เสียง ๑ เสียงของเรามีความหมายต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งเสียงส่วนใหญ่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

สำหรับความคิดเห็นของผู้ที่ไม่เข้าร่วม เพราะอายุยังไม่ถึง ๑๘ ปี แต่อยากมีส่วนร่วมในเรื่องของประชาธิปไตย เช่น อยากมีส่วนร่วมการรณรงค์ในการเลือกตั้ง”

๔. การมีส่วนร่วมการรณรงค์ประชาธิปไตยของนักเรียนมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรและมีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขอย่างไร

“ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมการรณรงค์ประชาธิปไตยของนักเรียน คือ ผู้ใหญ่จะมองว่า นักเรียนยังมีวุฒิภาวะน้อย เรื่องของประชาธิปไตยเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะแล้ว จึงไม่ค่อยได้รับโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงโรงเรียนมีระเบียบและข้อบังคับที่ไม่สามารถคิดนอกกรอบได้ โรงเรียนควรเปิดกว้างด้านความคิดเห็นของนักเรียนอย่างสร้างสรรค์ ไม่ยึดติดกรอบเดิม ๆ บางครั้งนักเรียนมีการเสนอความคิดเห็นแต่ไม่ได้รับโอกาสให้ลงมือทำ เพราะไม่สอดคล้องกับบริบท ระเบียบของโรงเรียนขอเสนอแนะ อยากให้ผู้ใหญ่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมลงมือทำ เช่น การรณรงค์เรื่องประชาธิปไตย หากคิดว่านักเรียนมีวุฒิภาวะน้อย ก็สามารถทำให้ความรู้เต็มเต็มในเรื่องของประชาธิปไตยให้มากยิ่งขึ้น เมื่อนักเรียนมีความรู้บวกกับความคิดสร้างสรรค์ของคนรุ่นใหม่ จะส่งผลให้เรื่องของประชาธิปไตยเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคนได้ และทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริม พัฒนาให้ชุมชน และสังคมเข้มแข็งต่อไป”

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย และเพื่อเสนอแนะการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยผ่านปฏิบัติการรณรงค์ประชาธิปไตยในสถานศึกษาและชุมชน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยเป็น แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจครอบครัวของคณะกรรมการสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ

ตอนที่ 2 การทำกิจกรรมและความสนใจทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยของคณะกรรมการสถานักเรียน ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา ตอนที่ 4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ

ตอนที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการสถานักเรียนกับการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis) ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์การสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group) พฤติกรรมการมีส่วนร่วมเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในการอธิบายผลรวม

สรุปผลการวิจัย

๑. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยความสนใจทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยของคณะกรรมการสถานักเรียน : กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ พบว่า ระดับปัจจัยด้านประสบการณ์ในการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ดังนี้ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยความไม่หวังผลตอบแทน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยความ

กระตือรือร้น และนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม หรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยความสมัครใจ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นในโรงเรียน และนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นในชุมชนหรือในสังคมของนักเรียน

๒. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยความสนใจทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยของคณะกรรมการสถานักเรียน ระดับปัจจัยความสนใจต่อการเลือกตั้งของคณะกรรมการสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำและเมื่อพิจารณาความสนใจ ต่อการเลือกตั้งของคณะกรรมการสถานักเรียน โดยเรียงลำดับ ดังนี้ คณะกรรมการสถานักเรียนให้ความสนใจต่อผู้สมัครรับการเลือกตั้ง คณะกรรมการสถานักเรียนสนทนาพูดคุยถึงผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง คณะกรรมการสถานักเรียนสนทนาพูดคุยในประเด็นการเลือกตั้งกับผู้อื่น คณะกรรมการสถานักเรียนให้ความสนใจพรรคการเมือง คณะกรรมการสถานักเรียนให้ความสนใจ เปิดรับข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง

๒. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา : กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำและเมื่อพิจารณาเป็นรายรูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยอยู่ในระดับต่ำ โดยเรียงลำดับ ดังนี้ การร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตย การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสถานักเรียน การร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนของสถานักเรียน การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ และความรู้ทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา

๓. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา พบว่า นักเรียนชาย มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษามากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองไทยของนักเรียนมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า ๖๐,๐๐๐.- บาทขึ้นไป รายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐.-๖๐,๐๐๐.- บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐.บาท พฤติกรรมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ

๔. ผลการวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะการมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยการปฏิบัติรณรงค์ประชาธิปไตยในสถานศึกษาและชุมชน พบว่า มีการเสนอแนะให้นักเรียนติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อโซเชียลต่าง ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ออกแบบกิจกรรม ลงมือปฏิบัติจริง และเข้าร่วมการเลือกตั้งตามระบบประชาธิปไตย

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของสภานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย
ในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ มีประเด็นที่ควรอภิปราย ดังนี้

๑. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของสภานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย
ในสถานศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ
อาจเนื่องมาจากการมองถึงอายุน้อย ไม่มีความพร้อมด้าน คุณวุฒิ ภาพรวมทั้งความสนใจต่อการรับรู้
ข้อมูลการเลือกตั้ง การพูดคุยในประเด็นการเลือกตั้งกับผู้อื่นก็มีน้อยมาก ทักษะคิดในการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองการปกครองของไทยนั้นจะให้ความสำคัญต่อผู้ใหญ่ที่มีความพร้อมทั้งด้านคุณวุฒิ
ซึ่งสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มย่อยที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนไม่มีความสนใจต่อการเลือกตั้ง
คือ การไม่ให้ความสนใจต่อพรรคการเมืองเนื่องจากเป็นเรื่องไกลตัว และไม่ได้มีกิจกรรมร่วมกับพรรค
การเมือง และส่วนใหญ่สภานักเรียนมีโอกาสน้อยที่จะพูดถึงเรื่องพรรคการเมือง ทำให้ระดับปัจจัยอยู่
ในระดับต่ำ

๒. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมต่อการเสริมสร้าง
ประชาธิปไตยในสถานศึกษา พบว่า นักเรียนชาย มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสภานักเรียนต่อการ
เสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษามากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ มี
พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองไทยของนักเรียนมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และ
ครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า ๖๐,๐๐๐.- บาทขึ้นไป รายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่
๓๐,๐๐๐-๖๐,๐๐๐.- บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐.-บาท ฐานะทางเศรษฐกิจของ
อยู่ในระดับต่ำ อาจเนื่องมาจากนักเรียนยังมีบทบาทการมีส่วนร่วมในการณรงค์ประชาธิปไตยใน
โรงเรียน โดยการไปใช้สิทธิ์เป็นผู้เลือกตั้งสภานักเรียน มีการเลือกตั้งและมีส่วนร่วมในกิจกรรมในการ
แสดงเปิดงาน ส่วนผู้สมัครสภานักเรียนได้มีส่วนร่วม ในการคิดนโยบายพัฒนาโรงเรียนและความ
เป็นอยู่ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเชิญชวนให้นักเรียนทุกคนเลือกคณะของตนเอง สำหรับโรงเรียน
ปทุมคงคา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จะทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสภานักเรียน และให้
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาเตรียมฝึกงานกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
ก่อน เพื่อไม่ให้เกิดการบริหารงานโรงเรียนขาดช่วง ซึ่งคณะกรรมการสภานักเรียนจะรวมถึงหัวหน้าห้อง
แต่ละระดับชั้นด้วย เพื่อให้การบริหารงานกระจายไปสู่แต่ละระดับชั้นได้ง่ายและรวดเร็ว ทุกฝ่าย
ล้วนมาจากการเลือกตั้งของนักเรียน สอดคล้องกับนายคเชนเทพ จันทรวงศ์ ได้ศึกษาแนวทางการ
บริหารงานสภานักเรียนตามแนวคิดความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
และเพื่อพัฒนาคู่มือการบริหารงานสภานักเรียนตามแนวคิดความเป็นพลเมือง ประชาธิปไตยของ
นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ทำให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาความเป็นพลเมือง

จากการศึกษาระดับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสภานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา : กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคาสมุทรปราการ พบว่า ความสนใจการเสริมสร้างประชาธิปไตย ของ การร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตย ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสภานักเรียนต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่าการรณรงค์ประชาธิปไตย มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการมีส่วนร่วมทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา การส่งเสริมให้ให้สภานักเรียน ตระหนักถึงความสำคัญของระบบประชาธิปไตย อันจะส่งผลต่อการขยายผล และสร้างความเข้าใจกับนักเรียน เพื่อพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นอนาคตของสังคมประเทศไทย หากได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการ เมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย โดย ทุกฝ่ายต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประชาธิปไตย โดยเฉพาะสถานศึกษาเป็นที่จะแหล่งส่งเสริมระบบประชาธิปไตย ที่สำคัญมากที่สุด เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์. (๒๕๒๗). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหิดล) ๑๑๗.

วัชรวิชัย สาร. (๒๕๔๕). “การมีส่วนร่วมในทางการเมืองกับการเมืองภาคประชาชน” รัฐสภาสาร สถาบันพระปกเกล้า. (๒๕๕๐). ความเป็นพลเมืองในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ส.เจริญการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๓๖) คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๖). พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,

เอกสารวิจัยและวิทยานิพนธ์

กึ่งกาญจน์ แสงจันทร์แดง. (๒๕๕๓). การพัฒนาการทำงานเป็นทีมของสภานักเรียน โรงเรียนวังหินลาดวังเจริญ บริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. (๒๕๓๘). การบริหารกิจการนักเรียน (พิมพ์ครั้งที่ ๔). กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ประกอบ สารวรรณ. (๒๕๔๘) การนำเสนอรูปแบบสภานักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

คเชนเทพ จันทรวงศ์. (๒๕๖๑). การพัฒนาคู่มือการบริหารงานสภานักเรียน ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา. หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา. คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทัศนาศาสตร์. (๒๕๔๙). “คุณลักษณะที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี” รายงานวิจัย, ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ทวี มณีสาย. (๒๕๔๓). พฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนอาชีวศึกษา ศึกษากรณีวิทยาลัยเทคนิคยโสธร จังหวัดยโสธร. ภาควิชา ศศ.ม. (การวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ทวี นาคบุตร. (๒๕๓๔). “สอนประชาธิปไตยในสถานศึกษา. จันทรเกษม, ๒๑๘ (กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๓๔)
- ฉนวนวรรณ สุวรรณपाल. (๒๕๖๓). รูปแบบการดำเนินงานสถานักเรียนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นุชิต ศุภพินิจ. (๒๕๕๓). ได้ศึกษาประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมของสถานักเรียน : กรณีศึกษาสภานักเรียนโรงเรียนกันทรารมณ อำเภอกันทรารมณ จังหวัดศรีสะเกษ, การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- พิมพ์ใจ การ์ตัน. (๒๕๕๗) การมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๒ อุบลราชธานี, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ภาณุวัฒน์ มัธยมนนท์ (๒๕๖๑) ได้ศึกษา การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย: กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย, การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- รสสุคนธ์ มกรมณี (๒๕๕๕) การจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา การศึกษาไทย
- วัชระ สกฤณ มรรคา. (๒๕๕๑). การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (๒๕๓๙) รวมบทความทางวิชาการด้านการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- สุรัสวดี สุขยั้ง. (๒๕๕๙) การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาโดยอิงกระบวนการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔. หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมชัย วุฒิปรีชา (๒๕๓๕). การพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน. ประชาศึกษา ๔๓, ๒ (พฤศจิกายน ๒๕๓๕)
- สมพงษ์ แป้นพุดเย็น. (๒๕๕๕). การพัฒนาแผนกลยุทธ์การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนวังแซ้มวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

เอนก เหล่าธรรมทัศน์ (๒๕๓๙) มองเศรษฐกิจการเมืองไทยผ่านการเคลื่อนไหวของสมาคมธุรกิจ
Business Associations and the New Political Economy of Thailand เรียบเรียง
เป็นไทย โดย สายทิพย์ สุคติพันธ์ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์คบไฟ
อรรรรณ พนาพันธ์ (๒๕๑๘) การจัดสถานักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา. หลักสูตรปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต, แผนกวิชามัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย.
อำพร เรือนสวัสดิ์ (๒๕๓๖). และสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา ๑ (๒๕๔๔).

เอกสารไม่ตีพิมพ์

สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๘). คู่มือแนวทางการ
การปฏิบัติงานกิจกรรมสถานักเรียน. กรุงเทพฯ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน . (๒๕๕๑). แนวดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่
การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๖๕). ข้อมูลการขับเคลื่อนกิจกรรมสถานักเรียน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เสนอต่อที่ประชุม
คณะกรรมการธิการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนวุฒิสภา. กรุงเทพฯ:
สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน

กฎหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๐). การเผยแพร่รัฐธรรมนูญและพัฒนาวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย.
กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.

ภาษาต่างประเทศ

- Fowler, Donna. (๑๙๙๐). “Democracy Next Generation.” *Educational Leadership* ๔๘, ๓
- Geoffrey K. Robert (๑๙๗๑). *A dictionary of political analysis* (Great Britain: Longman)
- Herbert McClosky. (๑๙๖๘). “Political Participation” in *International Encyclopedia of the Social*, Vol. ๑๒, (New York: McMillan and Free Press)
- McFarland, D. and Starmanns, C.E. (๒๐๐๙). *Inside Student Government: The Variable Quality of High School Student Councils*. Teachers College Record. *The Voice of Scholarship in Education*.
- Samuel P. Huntington and John M. Nelson. *No Easy Choice Political Participation in Developing Countries*. Cambridge : Havard University Press, ๑๙๘๒, p.๔
- Schwartz, Z (๒๐๑๑). *Student Council Handbook*. In.
- The National Association of Student Councils. (๒๐๑๔). *Student Council Handbook* (๒๐๑๔ ed.). The United States of America: The National Association of Secondary School Principal.

ภาคผนวก

ผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนต่อ
การเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา : กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียน
ปทุมคงคา สมุทรปราการ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย \checkmark ลงในวงเล็บหน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของนักเรียน

สถานภาพของนักเรียน

๑. เพศ

() ชาย

() หญิง

๒. ระดับชั้นเรียน

() ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

() ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

() ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

๓. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

() ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป

() ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ – ๖๐,๐๐๐ บาท

() ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท

ตอนที่ ๒ การทำกิจกรรมและความสนใจทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยใน สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานักเรียน

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนพิจารณาประสบการณ์การเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาของ
คณะกรรมการสถานักเรียน ตามข้อที่กำหนด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

ระดับการปฏิบัติโดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

๓ หมายถึง เป็นประจำ

๒ หมายถึง เป็นบางครั้ง

๑ หมายถึง ไม่เคยเลย

ข้อที่	รายการ	ระดับการเสริมสร้างประชาธิปไตย		
		เป็นประจำ	เป็นบางครั้ง	ไม่เคยเลย
การทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของคณะกรรมการสถานักเรียน				
๑	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือ สถานการณ์ที่ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นใน โรงเรียน			
๒	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือ สถานการณ์ที่ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นใน ชุมชนหรือในสังคมของนักเรียน			
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือ สถานการณ์ที่ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ด้วยความสมัครใจ			
๔	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือ สถานการณ์ที่ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ด้วยความกระตือรือร้น			
๕	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือ สถานการณ์ที่ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ด้วยความไม่หวัง ผลตอบแทน			

ข้อที่	รายการ	ระดับการเสริมสร้างประชาธิปไตย		
		เป็นประจำ	เป็นบางครั้ง	ไม่เคยเลย
ความสนใจต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการสภานักเรียน				
๖	คณะกรรมการสภานักเรียนให้ความสนใจต่อผู้สมัครรับการเลือกตั้ง			
๗	คณะกรรมการสภานักเรียนให้ความสนใจเปิดรับข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง			
๘	คณะกรรมการสภานักเรียนให้ความสนใจพรรคการเมือง			
๙	คณะกรรมการสภานักเรียนสนทนาพูดคุยในประเด็นการเลือกตั้งกับผู้อื่น			
๑๐	คณะกรรมการสภานักเรียนสนทนาพูดคุยถึงผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง			

ตอนที่ ๓ การมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานักเรียน

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนพิจารณาการมีส่วนร่วมทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาของนักเรียน ตามข้อที่กำหนด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วมทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาของ นักเรียน โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

๓ หมายถึง มีส่วนร่วมเป็นประจำ

๒ หมายถึง มีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง

๑ หมายถึง ไม่มีส่วนร่วมเลย

ข้อที่	รายการ	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเสริมสร้างประชาธิปไตย		
		เป็นประจำ	เป็นบางครั้ง	ไม่เคยเลย
๑	การร่วมกิจกรรมรณรงค์ประชาธิปไตย			
๒	การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์			
๓	การร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนของสถานักเรียน			
๔	การร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน			
๕	การแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสถานักเรียน			
๖	ความรู้ทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษา			

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามตัวแปรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : กรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ

ข้อคำถาม	คะแนนความความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	IOC
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓		
การทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของคณะกรรมการสภานักเรียน					
๑	๐	๑	๑	๒	๐.๖
๒	๐	๑	๑	๒	๐.๖
๓	๑	๑	๑	๓	๑
๔	๑	๑	๐	๒	๐.๖
๕	๑	๑	๑	๓	๑
ความสนใจต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการสภานักเรียน					
๑	๑	๑	๑	๓	๑
๒	๑	๐	๑	๒	๐.๖
๓	๑	๑	๑	๓	๑
๔	๑	๐	๑	๒	๐.๖
๕	๑	๑	๑	๓	๑
การมีส่วนร่วมการเสริมสร้างประชาธิปไตยในสถานศึกษาของคณะกรรมการสภานักเรียน					
๑	๑	๑	๑	๓	๑
๒	๑	๑	๐	๒	๐.๖
๓	๑	๑	๑	๓	๑
๔	๑	๐	๑	๒	๐.๖
๕	๑	๑	๑	๓	๑
๖	๑	๑	๑	๓	๑

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องเนื้อหา (Content Valid) เพื่อหา
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ และแบบประเมินความพึง
พอใจต่อการใช้หลักสูตรอบรม จำนวน ๓ คน

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.วีระเกษตร สอนผกา	ประธานสภาพนักงานและประธาน
โครงการเปิดสอนปริญญาตรี
วิศวกรรมศาสตร์ภาคพิเศษ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๒. นางสาวธีรพรรณ ใจมั่น	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา
๓. นายพนัส บุญวัฒนสุนทร	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สพฐ.

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ช่วยผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษางานวิชาการ

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.วีระเกษมทร สนวนผกา	ประธานสภาพนักงานและประธาน
โครงการเปิดสอนปริญญาตรี
วิศวกรรมศาสตร์ภาคพิเศษ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๒. พันเอกหญิง อัมพาศรี ดำรงค์กุล	นปก. ประจำ สปท. ช่วยปฏิบัติราชการ
สจว.สปท.

ผู้บริหารและคณาจารย์ที่ปรึกษางานวิชาการ

๑. พลตรี ชยุตรา เสริมสุข	ผู้อำนวยการสถาบันจิตวิทยาความมั่นคง สถาบันวิชาการ
ป้องกันประเทศ
๒. พันเอก อาชวกุล กาญจนาคม	รองผู้อำนวยการสถาบันจิตวิทยาความมั่นคง สถาบัน
วิชาการป้องกันประเทศ
๓. พันเอก สมบัติ น้ำดอกไม้	รองผู้อำนวยการสถาบันจิตวิทยาความมั่นคง สถาบัน
วิชาการป้องกันประเทศ
๔. พันเอก กฤษณกุล ธรรมานุกุล	ผู้อำนวยการกองวิทยาการ สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
๕. นาวาอากาศเอก ปิยะ จารุอารยพันธ์	ผู้อำนวยการกองการศึกษา สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
๖. พันเอก วสันต์ รัตนบุญชูร	นปก. ประจำ สปท. ช่วยปฏิบัติราชการ สจว.สปท.
๗. พันเอกหญิง อัมพาศรี ดำรงค์กุล	ประจำ สปท. ช่วยปฏิบัติราชการ สจว.สปท.
๘. พันเอกหญิง ปัทมา ขำเอี่ยม	นปก. ประจำ สปท. ช่วยปฏิบัติราชการ สจว.สปท.
๙. พันเอกหญิง พัชรินทร์ สุนทรวรรณ	รองผู้อำนวยการกองวิทยาการ สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
๑๐. พันเอก วราทิตย์ บุญประสพ	รองผู้อำนวยการกองการศึกษา สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
๑๑. พันเอก สนิท นันทะวงศ์	หัวหน้ากองสนับสนุน สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง สถาบัน
วิชาการป้องกันประเทศ

รายชื่อสมาชิก

คณะผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคง
สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รุ่นที่ ๑๐
กลุ่มวิชาการที่ ๑

๑. นางสาวกุลธิดา อ่วมอิม	เลขที่ ๒
๒. นายเกรียงศักดิ์ ยุทธโท	เลขที่ ๓
๓. นางจิรภา สบายดี	เลขที่ ๗
๔. นางจุฑามณี เมยมงคล	เลขที่ ๙
๕. นายเดชา ปาณะศรี	เลขที่ ๒๖
๖. นางพรพนา บัวอินทร์	เลขที่ ๔๔
๗. นางสาวไยจิตร สาระนิตย์	เลขที่ ๕๐
๘. นางวีดารัตน์ พานทอง	เลขที่ ๖๐
๙. นายสมชาย ลี้มประจันท์	เลขที่ ๖๗
๑๐. นายสุรชาติ การสะอาด	เลขที่ ๗๖